

**NOU MODEL DE CASALS I LUDOTEQUES
INFANTILS PÚBLIQUES**

**Mesura de govern
Comissió d'Acció Social i Ciutadania**

30 de novembre de 2010

ÍNDEX

1. Introducció	3
2. Justificació.....	4
3. Finalitat i objectius del model.....	5
4. Marc Normatiu	5
5. La infància a Barcelona	6
6. La realitat dels equipaments infantils municipals	10
6.1 Gestió	10
6.2 Identificació	10
6.3 Recursos tecnològics de la comunicació	10
6.4 Ubicació dels equipaments	10
6.5 Accessibilitat	10
6.6 Estat de la conservació dels equipaments.....	10
6.7 Espais	11
6.8 Població destinatària	11
6.9 Preus	11
6.10 Ràtios professionals.....	11
6.11 Els serveis que s'ofereixen	11
6.12 Altres aspectes contemplats en el decret	11
6.13 Mapes de casals i ludoteques de Barcelona	12
7. Model de casals i ludoteques infantils	23
7.1 Eixos vertebradors generals	23
7.2 Missió	24
7.3 Definició de casals i ludoteques.....	24
7.4 Objectius	25
7.5 Principis metodològics	26
7.6 Població destinatària	27
Públic usuari objectiu	27
Criteris d'accés	27
Requisits d'accés	27
Criteris de prioritat en les inscripcions	28
Criteris per a la rotació i gestió de llista d'espera .	28
Quotes	28
7.7 Serveis i activitats	28
7.7.1 Serveis bàsics	29
7.7.2 Serveis complementaris	31

7.8	Gestió	34
	Identificació	34
	Horari	35
	Personal.....	36
	Categories professionals i titulacions	36
	Funcions dels professionals	37
	Perfils professionals	39
	Ràtio	40
	Formació i supervisió	41
	Recursos i material	41
	Mobiliari	41
	Material d'equip bàsic	41
	Material fungible	43
7.9	Espais	44
	Espais mínims	44
	Estàndars o ràtio d'ocupació	46
	Seguretat i riscos	47
8.	Estàndars econòmics i anàlisi de costos	48
9.	Estàndars de serveis per habitants	49
10.	Avaluació i indicadors	49
11.	Annex: Pla funcional dels casals i ludoteques	53

1. INTRODUCCIÓ

El document que teniu a les mans ha estat elaborat els anys 2009-2010 des del departament d'Infància i Famílies de la Direcció de Serveis d'Acció Social amb la col·laboració del departament de Recerca de l'Àrea d'Acció Social i Ciutadania, el Servei d'Educació Infantil i Primària de l'IMEB, la Direcció de Joventut, el departament de Projectes Urbans d'Urbanisme i els l'equips tècnics d'infància dels deu Districtes de la ciutat.

L'objectiu del document és definir el model de casals i ludoteques amb la finalitat bàsica de garantir l'equitat en la prestació dels serveis a la ciutat. La metodologia utilitzada per a l'elaboració d'aquest document ha seguit les fases següents:

- 1) A l'octubre del 2009 es va passar una enquesta de funcionament als equipaments públics adreçats al temps de lleure de la infància de la ciutat per tal d'analitzar la realitat dels equipaments infantils, recollint en forma de síntesi l'experiència acumulada al llarg dels darrers anys de funcionament d'aquests serveis en els deu districtes de Barcelona.
- 2) A finals del 2009 es van fer les primeres hipòtesis de treball a partir de l'estudi de la realitat. També, es va prendre la decisió d'ordenar la intervenció amb les diferents franges d'edat per tipologies d'equipaments i serveis:

Tipologies d'equipaments infantils:

- Casals i ludoteques adreçats a infants de 4 a 12 anys, que poden incloure serveis per petita infància (0-3 anys) o per població de 12 a 16 anys.
- Espai familiar, adreçat a infants fins a 3 anys acompanyats de familiars.
- Centre Obert, equipaments inclosos dins la llei de serveis socials.

Tipologies de serveis:

- Projecte 12 a 16 anys
- Ludoteca de petita infància

Són serveis que sovint es presten des dels equipaments infantils (en aquest model queden definits com a serveis complementaris), però que també es poden prestar des d'altres equipaments com casals de joves, centres cívics, etc

- 3) Al febrer del 2010, després d'informar als directors de Serveis a les persones, es fan dues sessions de contrast amb els referents d'infància dels districtes sobre la informació generada en les dues primeres fases: realitat, primeres hipòtesis i ordenació de la tipologia.
- 4) Entre el març i el maig del 2010, s'elaboren les propostes de model en cada un dels apartats i es remeten als districtes amb l'objectiu de recollir suggeriments i esmenes.
- 5) Al juliol del 2010 es fa la redacció definitiva del document, on queda reflectida:
  - la cartera de serveis,
  - el model de casals i ludoteques infantils
  - l'anàlisi de la situació dels diferents barris en funció dels equipaments existents, la població infantil, l'índex de problemàtica.
  - la cartografia dels equipaments infantils per districtes

El document marca un model funcional, especialment adreçat als equipaments de nova construcció, i que implicarà pels equipaments ja existents un procés d'adaptació progressiu en la mesura que ho permetin els contractes de serveis, la millora i/o canvi d'instal·lacions i les normatives afectades, entre d'altres. La definició del model implica el disseny posterior d'un pla d'implementació en els diferents territoris de la ciutat.

2. JUSTIFICACIÓ

Actualment, a la ciutat de Barcelona conviuen 51 casals infantils i ludoteques públiques.

La ciutat de Barcelona disposa de casals infantils i ludoteques municipals des del 1981, any que es va inaugurar la ludoteca La Guineu de Nou Barris. Aproximadament cada dècada s'han creat una mitjana de 15 equipaments nous.

Aquesta tendència creixent ens indica la necessitat d'aquest tipus d'equipaments que donen resposta al temps extraescolar infantil. Alhora, són un bon indicador de la satisfacció que donen respecte a les necessitats de lleure educatiu de la població infantil dels barris.

Els equipaments de lleure infantils s'han consolidat al llarg del temps. Existeix un marc teòric bàsic i també experiència suficient de gestió que n'assenyala els punts forts i febles per tal de pensar el model d'intervenció d'aquests serveis.

Són equipaments de proximitat, la planificació i gestió dels quals depenen dels districtes de la ciutat. Els districtes han planificat i dissenyat els equipaments intentant adequar-se a la realitat demogràfica i social del territori, a les necessitats expressades per la comunitat, a l'oferta de l'entorn social i a les directrius polítiques i tècniques evolutives de la gestió de la ciutat.

Aquesta voluntat d'adaptació i la manca d'un model de funcionament a nivell de ciutat i de normativa específica que regulés les activitats, ha esdevingut la causa principal de les grans diferències entre cadascun dels casals i ludoteques de la ciutat, pel que fa al seu funcionament, identificació, quotes, ubicació i espais.

L'increment en els darrers anys d'altres ofertes de lleure d'associacions, entitats i de la pròpia administració adreçats a la població infantil suposen un enriquiment de la vida dels barris però fa que sigui necessària una revisió del que s'està oferint a nivell municipal per fer més eficaces i eficients les propostes i assolir els objectius de ciutat en matèria d'educació del temps de lleure de la ciutat.

En aquest moment, és voluntat de l'Ajuntament crear un model de ciutat pels equipaments d'educació en el temps de lleure que s'anirà implantant paulatinament.

Així, el Programa d'actuació municipal 2008-2010 estableix com a mesura *"Enfortir tots els serveis d'acció socioeducativa i educació en el lleure d'infància i adolescència, tot i posant especial èmfasi en la prevenció del fracàs escolar. Elaborar una cartera de serveis i recursos socio-educatius a cada barri de la ciutat. Donar prioritat a l'elaboració del model de casals i ludoteques municipals de la ciutat de Barcelona"*.

El decret 94/2009 de 9 de juny de regulació de les ludoteques dona resposta parcial al buit legal existent fins aleshores i representa un punt de partida per a la construcció del model d'equipaments de lleure infantils de la ciutat de Barcelona i un element més justificatiu de la necessitat d'un model, d'acord amb la realitat social i legal actual.

3. FINALITAT I OBJECTIUS

La finalitat principal del model és la de definir un marc comú per a la planificació, programació i gestió d'aquests serveis a nostra ciutat, establint una conceptualització comuna i uns criteris de qualitat bàsics de les prestacions que promoguin l'equitat de l'oferta de serveis a la ciutadania

El model pretén organitzar, conceptualitzar i establir criteris bàsics, però també preveu eines de flexibilitat per a l'adequació al territori.

Els objectius generals d'aquest model són:

- Establir criteris generals de planificació dels equipaments infantils als barris de la ciutat que permetin la millora de la xarxa d'equipaments i l'oferta equitativa de serveis a la ciutadania.
- Facilitar als districtes els criteris i suport tècnic per a la planificació i la gestió dels nous equipaments i l'adequació dels antics.
- Establir uns estàndards de qualitat bàsics en la prestació dels serveis a la ciutat que en un futur han de fer possible la creació d'una xarxa de casals i ludoteques d'infants a tota la ciutat amb elements comuns:
  - uns estàndards de qualitat bàsics
  - una cartera de serveis única
  - el funcionament en xarxa que serà objecte de definició amb posterioritat a l'aprovació del model.

4. MARC NORMATIU

Les lleis, decrets i normatives que regulen l'actuació dels casals i ludoteques infantils són els següents:

- Llei 14/2010 dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència: reconeix que les persones infants i adolescents tenen dret a rebre una formació integral en el seu temps de lleure que faciliti la seva educació en els valors cívics i en el respecte a la comunitat i al medi.
- El Decret 94/2009 de regulació de les ludoteques de 9 de juny: estableix el règim jurídic de les ludoteques i les configura com a centres o espais socioeducatius que pretenen, per mitjà del joc i les joguines, complir una funció de pedagogia de nens i nenes i joves menors d'edat.
- Per les sortides que s'organitzin fora dels equipaments, segueix en vigor el Decret 137/2003, de 10 de juny de la Generalitat de Catalunya, de regulació de les activitats d'educació en el lleure en les quals participen menors de 18 anys.
- Decret 112/2010, de 31 d'agost que regula les activitats recreatives, a la disposició addicional quarta indica expressament que les ludoteques es regulen d'acord amb la Llei 11/2009, de 6 de juliol, de regulació administrativa dels espectacles públics i les activitats recreatives.

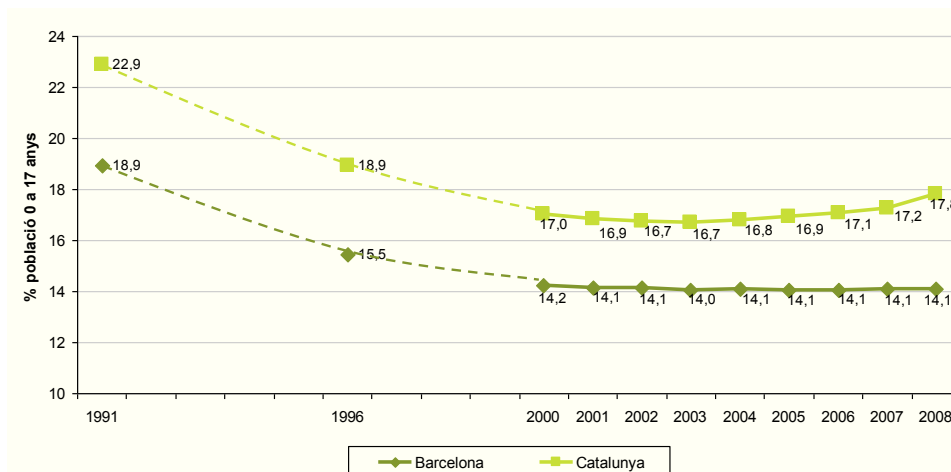
- La Carta Municipal de Barcelona de 30 de desembre de 1998, "l'Ajuntament de Barcelona exerceix, per delegació o en règim de cooperació amb la Generalitat de Catalunya, la gestió de tots els equipaments públics destinats a la infància i la joventut, en el camp de la prevenció, la promoció i el lleure, situats en el seu terme municipal."
- El Programa d'Actuació Municipal 2008-2011 recull com a objectiu "Desplegar i enfortir els serveis d'acció socioeducativa, i redefinir i potenciar el model d'atenció a la infància i l'adolescència vulnerable" i es contempla com a mesura "Enfortir tots els serveis d'acció socioeducativa i educació en el lleure d'infància i adolescència, tot i posant especial èmfasi en la prevenció del fracàs escolar. Elaborar una cartera de serveis i recursos socioeducatius a cada barri de la ciutat. Donar prioritat a l'elaboració d'un nou model de casal infantil i ludoteca municipal, en funció de les diferents franges d'edat."
- Les mesures de govern sobre "La Barcelona dels barris" presentades als plenaries municipals de desembre de 2006 i novembre de 2008 defineixen els espais i ludoteques infantils com de competència municipal i inclouen com a mínim un equipament per barri. El Pla d'Equipaments de Barcelona realitza una definició bàsica dels casals i ludoteques com a equipaments de proximitat.
- Finalment, les "Instruccions per a la gestió de l'ús social de les instal·lacions dels centres públics dependents del Consorci d'Educació de Barcelona" publicada al DOGC el 15 de març del 2010, fan referència als casals i ludoteques que estan ubicats a centres públics d'educació.

5. LA INFÀNCIA A BARCELONA

La ciutat de Barcelona ha seguit les grans tendències i canvis poblacionals viscuts per Catalunya i Espanya en els darrers anys: el descens continuat de la població menor d'edat fins l'any 1998 i l'increment de les taxes de fecunditat i natalitat a partir de 1999 que, juntament amb l'augment del nombre de persones i famílies estrangeres amb fills i filles menors d'edat han augmentat la base de la piràmide poblacional.

Barcelona compta amb 1.615.908 habitants, d'aquests 233.576 són menors d'edat (0-17 anys) xifra que representa el 14% segons dades del padró actiu del 2009.

GRÀFIC 1. POBLACIÓ 0-17 ANYS (PERCENTATGES SOBRE TOTAL DE POBLACIÓ). BARCELONA I CATALUNYA, 1991, 1996, 2000-2008

Les projeccions de població preveuen un increment del 21% de la població de 0 a 17 anys de cara al 2015. Els infants i adolescents passarien de representar el 14% sobre el total de població del 2008 a un gairebé 18% al 2015.

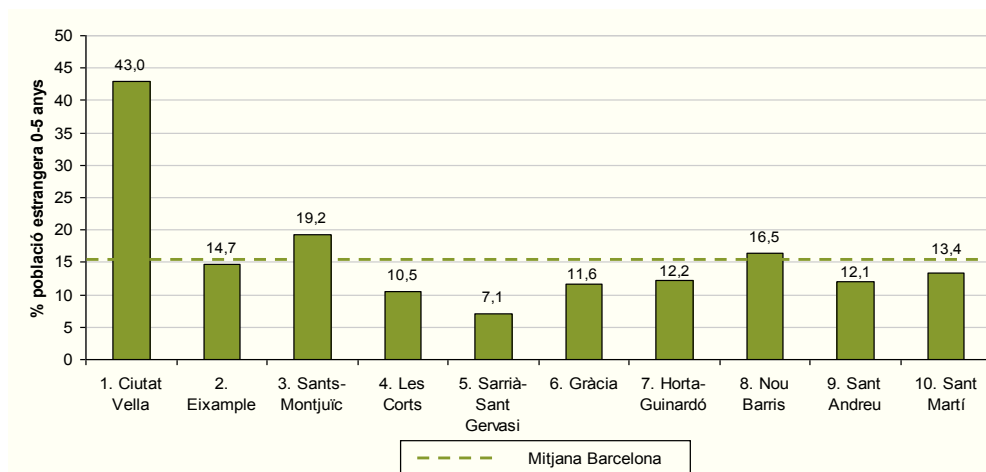
Població menor d'origen estranger

Entre els anys 2000 i 2008 el pes de la població menor d'origen immigrant sobre la població menor s'ha quintuplicat a Barcelona, passant de representar un 3,5% l'any 2000 a un 15,6% al 2008.

El 60% dels menors de 18 anys d'origen estranger a Barcelona provenen de països amb un PIB per càpita baix. En els districtes de Nou Barris, Ciutat Vella i Sant Andreu aquest percentatge suposa el 70%. A l'altre extrem, els infants d'origen estranger residents al districte de Sarrià-Sant Gervasi provenen en un 63% dels casos de països amb un alt nivell de PIB.

A Ciutat Vella, el 43% dels infants entre 0 i 5 anys són d'origen estranger. Sants-Montjuïc i Nou Barris també estan per sobre de la mitjana de la ciutat de Barcelona amb un 19,2% i un 16,5%, Sarrià-Sant Gervasi torna a ser el districte amb menys presència d'infants estrangers (un 7,1% de menors de 6 anys).

GRÀFIC 3. POBLACIÓ 0-5 ANYS DE NACIONALITAT ESTRANGERA SOBRE EL TOTAL DE POBLACIÓ 0-5 ANYS SEGONS DISTRICTES. BARCELONA, 2007

Llars i famílies

A Barcelona, el 15% dels nois i noies viuen en llars monoparentals, sobretot encapçalades per la mare. De cada 10 llars monoparentals, només dues estan encapçalades pel pare, tot i que aquestes s'estan incrementant en els darrers anys.

El 45% de les mares i el 69% dels pares amb fills i filles adolescents que treballen fora de la llar arriben a casa després de les sis de la tarda, fet que implica la seva absència quan està previst que els seus fills arribin a casa després de l'escola.

Després de sortir de l'escola, bona part dels nois/es es dirigeixen a altres indrets abans d'arribar a casa. Només el 27% dels adolescents de Barcelona va immediatament a casa cada dia després de l'escola.

La majoria dels nois/es entrevistats diuen que quan arriben a casa hi ha un adult present, però un 8% mai no hi troba ningú¹.

Escolarització

¹ Infància i Famílies a Barcelona, CIIMU. 2010

A la ciutat de Barcelona en el curs 2007 hi havia un 38,6% d'infants de 0 a 2 anys escolaritzats. Un percentatge major que el de Catalunya, amb el 33,7% i molt més alt que el d'Espanya que se situa en un 20,4%.

Entre el curs 2001-2002 i el 2009-2010 el nombre d'escoles bressol municipals de la ciutat ha passat de 39 a 63, és a dir, un increment de 24 centres que ha suposat també un notable increment de la matrícula, que ha passat d'una oferta de 2.276 places a 4.260 en el mateix període.

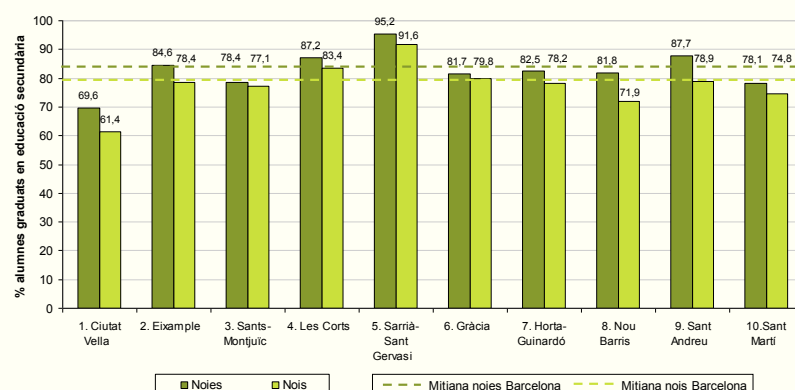
Cada cop hi ha més infants escolaritzats abans dels tres anys. La taxa d'escolarització augmenta considerablement en funció de l'edat de l'infant, de manera que més de la meitat de la població entre dos i tres anys està escolaritzada. A la ciutat de Barcelona en el curs 2007 hi havia un 38,6% d'infants de 0 a 2 anys escolaritzats. A la ciutat, l'11% dels infants menors d'un any assisteixen a una escola bressol, mentre que a Catalunya ho fa el 9% dels menors d'un any (curs 2007-2008). Amb un any d'edat, el 40% dels infants de Barcelona estan escolaritzats, xifra que a Catalunya se situa en el 35%. Amb dos anys, ja van a l'escola el 65% dels infants de Barcelona i el 56% a Catalunya.

Èxit educatiu

En la darrera dècada, el nombre d'alumnes que han aconseguit la graduació en educació secundària obligatòria a Catalunya i Barcelona no ha parat d'augmentar. El curs 2008-2009 a Catalunya van graduar-se el 79% de l'alumnat i a la ciutat la Barcelona la xifra va ser del 83%. Malgrat això, al voltant del 21% de l'alumnat a Catalunya i del 17% a Barcelona no obtenen la graduació en ESO. L'èxit escolar té rostre femení. El 84,3% de les noies enfront el 79,5% dels nois de Barcelona han aconseguit el Graduat d'Educació Secundària durant el curs 2007-08.

Pel que fa als districtes de Barcelona, cal dir que també existeixen desigualtats territorials importants. El major nombre d'alumnes que han aconseguit el Graduat d'Educació Secundària correspon al districte de Sarrià-Sant Gervasi: el 93%. Un districte que, com és conegut, té el percentatge més alt d'escolarització en centres privats de tota la ciutat. A l'altre extrem, se situa Ciutat Vella amb només el 65% dels alumnes graduats en el curs 2007-2008, (gràfic 4).

Gràfic 4. ALUMNES QUE HAN OBTINGUT EL GRADUAT EN EDUCACIÓ SECUNDÀRIA SEGONS SEXE I DISTRICTES DE BARCELONA. BARCELONA, CURS 2007-2008

Font: Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya

El fracàs és més elevat en els centres de titularitat pública. A Barcelona el 13,7% dels alumnes de centres públics repeteixen 4rt d'ESO, més del doble que als centres privats, amb un 5,7% d'alumnes repetidors.

Pobresa infantil i risc d'exclusió

A Barcelona el 22,1% dels menors de 16 anys estan per sota del llindar de pobresa català (calculat després de rebre transferències socials)². Entre un 7 i un 10% del total de la població atesa pels SSAP són menors d'edat. Això és al voltant de l'1% del total de població menor d'edat de la ciutat de Barcelona.

El 2008 van ser atesos pels EAIA 3.239 menors d'edat a Barcelona. Una xifra que es manté força estable des de fa 10 anys. El 2008 la taxa de menors atesos pels EAIA a Barcelona va ser de 13,9 menors per cada 1.000 menors de 0 a 17 anys. Els EAIA situats al districte de Ciutat Vella arriben a quintuplicar la taxa, arribant als 63,2 menors atesos per cada 1.000 menors a Raval Nord i Raval Sud.

L'any 2008 un total de 7.450 infants i adolescents es trobaven sota alguna mesura protectora a Catalunya. Aquests menors representen 5,7 de cada 1.000 menors de 0 a 17 anys. Durant l'any 2008 a Barcelona 1.339 menors van ser atesos per Justícia Juvenil. Aquest nombre ha disminuït des de 2006, en que es van atendre un total de 1.552.

Activitats extraescolars

• Esportives

- El 64% dels menors entre 6 i 14 anys realitzen, com a mínim una hora a la setmana, activitats extraescolars esportives.
- Un 34% de les noies no realitza cap activitat extraescolar dedicada a l'esport, enfront el 21% dels nois.
- El 71% dels nois de 12 a 18 anys practica activitats esportives de dilluns a divendres, enfront el 46% de noies que en realitza.

• No esportives

- El 43% dels infants entre 6 i 14 anys realitzen activitats extraescolars no esportives.
- El 51% de les noies de 6 a 14 anys dedica com a mínim una hora a la setmana a aquest tipus d'activitats, enfront el 36% dels nois.
- No hi ha diferències de gènere en la realització de classes de reforç o repàs: el 22% tant de noies com de nois de 12 a 18 anys assisteix a aquest tipus de classes.

---

² Infància i Famílies a Barcelona, CIIMU. 2010

6. LA REALITAT DELS EQUIPAMENTS DE LLEURE INFANTILS PÚBLICS A LA CIUTAT DE BARCELONA

Durant el mes d'octubre del 2009, per tal de facilitar un primer diagnòstic a nivell de ciutat, es va realitzar un estudi del global (sense distinció de tipologia) dels 58 equipaments públics d'infància que hi havia en aquest moment a la ciutat de Barcelona, mitjançant qüestionaris personalitzats.

Del total d'equipaments i serveis que es van estudiar, 42 eren casals i ludoteques. En síntesi podem destacar alguns elements que permeten fer una fotografia de la situació dels casals i ludoteques de la ciutat:

6.1. GESTIÓ

Les dues ludoteques existents a la ciutat de titularitat de la Generalitat són de gestió directa per part de l'administració autonòmica.

El 100% dels equipaments de titularitat municipal són de gestió externalitzada.

6.2. IDENTIFICACIÓ

Els equipaments de lleure infantils de la ciutat tenen fins a 17 nominacions per identificar-los: casal infantil, casal d'adolescents, casal infantil i d'adolescents, ludoteca, espai familiar, servei d'infància, espai per infants, espai adolescent, espai municipal d'infància, espai infantil, punt de dinamització infantil, centre infantil, pre-taller, biblioludoteca, sala jove, ciberaula, cibercasal.

Dels 42 equipaments estudiats, 28 funcionen com a ludoteques (66%) i 14 com a casals (33%).

6.3. RECURSOS TECNOLÒGICS DE LA COMUNICACIÓ

El 29 % ludoteques i el 36% dels casals disposen de web propi com a forma de donar a conèixer el servei i el correu electrònic com a forma de comunicació és present al 100% dels casals i al 89% de les ludoteques.

6.4. UBICACIÓ DELS EQUIPAMENTS.

La majoria de casals i ludoteques estan ubicats en equipaments com centres cívics (46%), escoles (16%) o altres equipaments (17%). El 28 % de les ludoteques i el 14 % dels casals tenen edifici propi.

6.5. ACCESIBILITAT

Un 14% dels casals i un 7% de les ludoteques no tenen accessibilitat total. No tenen lavabos adaptats un 11% dels casals i el 39% de les ludoteques.

6.6. ESTAT DE CONSERVACIÓ DELS EQUIPAMENTS

El 86% dels casals i el 25 % de les ludoteques consideren que tenen un estat de conservació deficient.

6.7. ESPAIS

Sols el 61 % de les ludoteques i el 36% dels casals tenen zona d'acollida. Com a mitjana les ludoteques tenen 1,89 sales i els casals 3,36 sales. Quasi la meitat de les ludoteques i dels casals tenen pati o terrat. Una quarta part de les ludoteques i un 37% dels casals no disposen de magatzem. En quasi tots els casals (93%) i sols en la meitat de les ludoteques hi ha despatx.Tenen menjador l'11% de les ludoteques. Cap casal disposa de menjador.

6.8. POBLACIÓ DESTINATÀRIA

El perfil majoritari dels usuaris de les ludoteques i dels casals són infants de 4 a 12 anys, dels quals un 90% viuen al barri on està ubicat l'equipament. La mitjana d'ocupació dels equipaments se situa al voltant del 82%. Els equipaments infantils juguen un paper d'inclusió evident: el 32% dels casals i el 23% de les ludoteques tenen usuaris de famílies novingudes, dades que són superiors a la mitja de població estrangera a la ciutat (16% al 2009). Als equipaments, la mitjana d'infants amb discapacitat és de 1,8%, fet que representa un percentatge superior a la mitjana de Barcelona (0,9% d'infants amb discapacitat reconeguda). Els infants derivats pels serveis socials són un 12% a les ludoteques i un 26% als casals.

6.9. PREUS.

En la meitat de les ludoteques les quotes anuals són inferiors a 49 €. En la majoria dels casals les quotes estan entre 50 i 99 €. Hi ha 7 ludoteques i 1 casal gratuïts.

6.10. RÀTIOS PROFESSIONALS.

Respecte a les ràtios de professionals tots els equipaments estan dins la ràtio establerta pel Decret tal i com es pot veure al quadre següent:

Tipologia	Mitjana de ràtios nens/professional
Ludoteques	7,6
Casal	10

6.11. ELS SERVEIS QUE S'OFEREIXEN

La majoria dels casals ofereixen el servei de casal d'estiu i de Nadal. La meitat ofereixen el servei de casal de setmana santa. El 64 % de les ludoteques ofereixen el casal d'estiu i una quarta part ofereixen els casals de Setmana Santa i de Nadal. El servei d'espai d'adolescent s'ofereix en el 36% de les ludoteques i dels casals. Els serveis de tallers, de joc lliure i berenar s'ofereixen en la majoria dels casals i de les ludoteques. El servei de sortides i seguiment especial el realitzen la majoria dels casals (95 %) i la meitat de les ludoteques. El servei de reforç escolar l'ofereix el 64% dels casals i un 25% de les ludoteques. El servei de joc familiar s'ofereix en 46% de les ludoteques i el 14% dels casals.

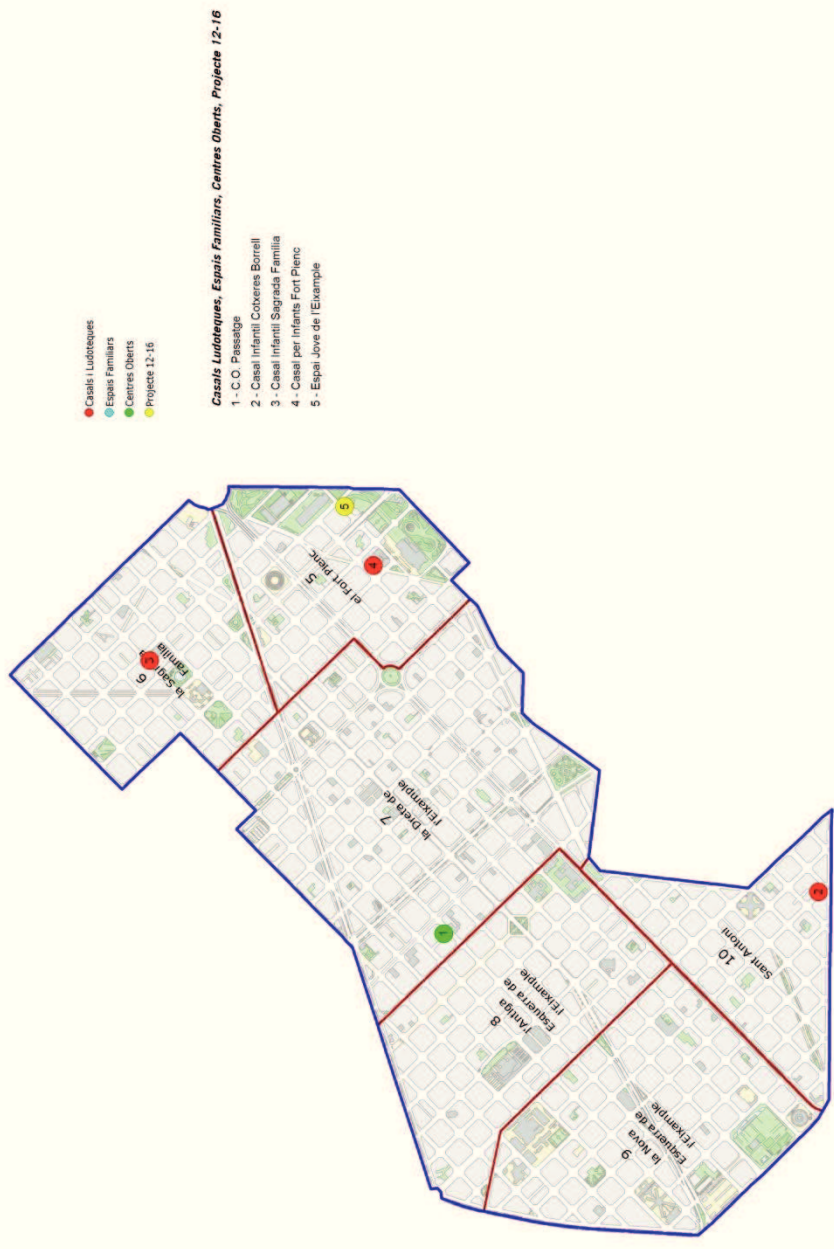
6.12. ALTRES ASPECTES CONTEMPLATS AL DECRET

No tenen òrgans de participació el 46% de les ludoteques i només una quarta part dels casals (28%). No tenen reglament intern el 43% dels casals i el 21 % de ludoteques. No disposen de llibre de queixes la meitat dels equipaments.

6.13 MAPES DE CASALS I LUDOTEQUES DE BARCELONA

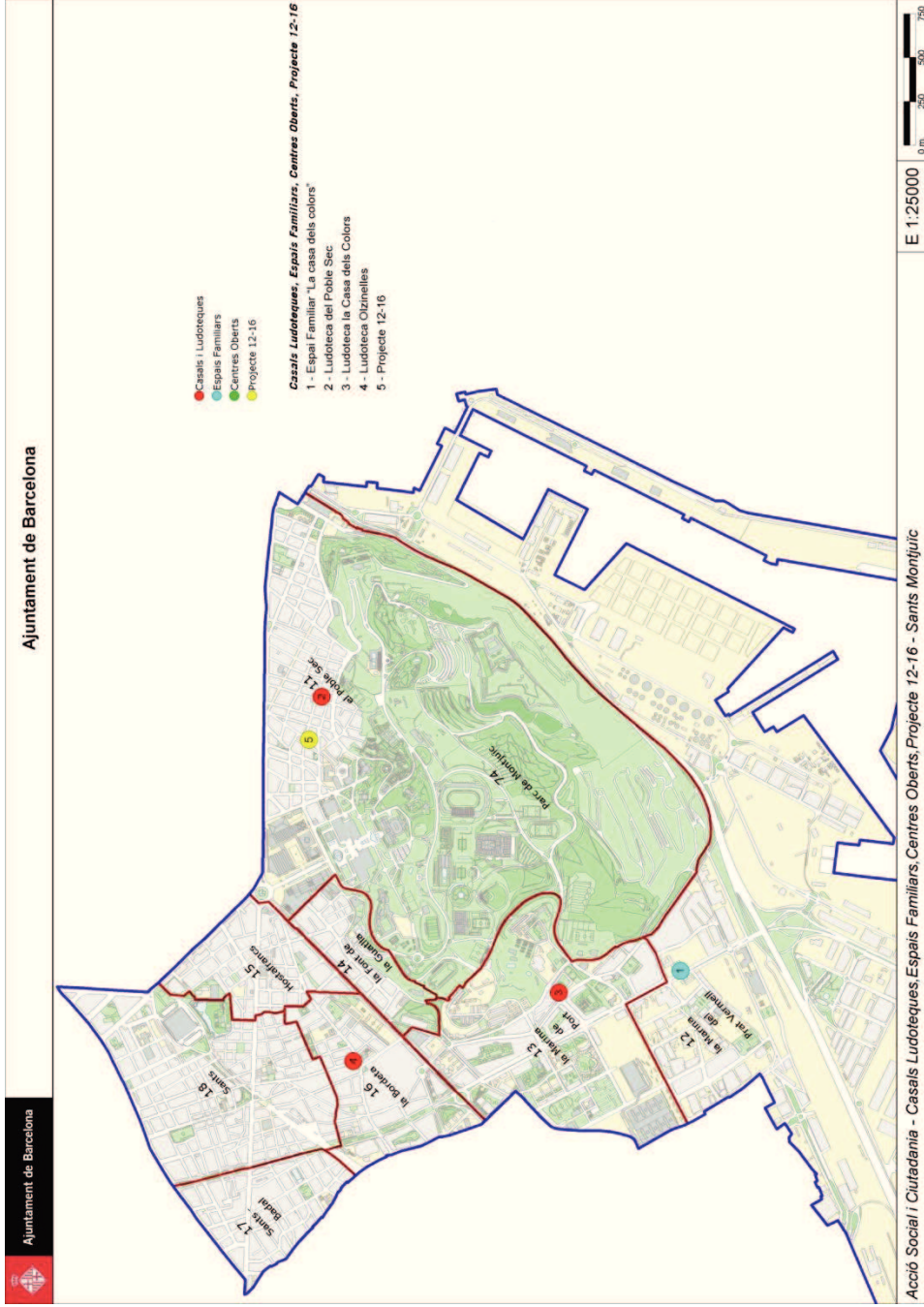

- Casals Ludoteques
- Espais Familiars
- Centres Oberts
- Projecte 12-16

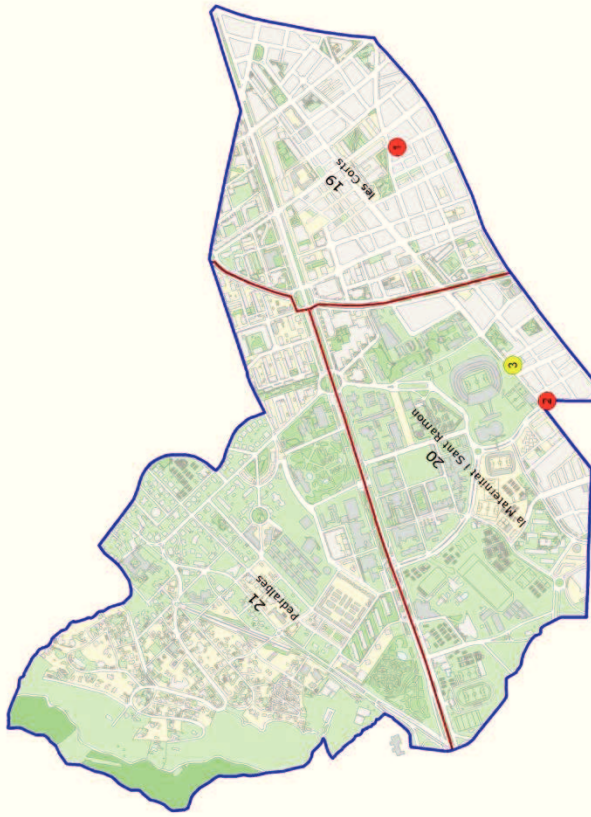
- Casals Ludoteques, Espais Familiars, Centres Oberts, Projecte 12-16**
- 1 - C.O. Passatge
  - 2 - Casal Infantil Coberes Borrell
  - 3 - Casal Infantil Sagrada Família
  - 4 - Casal per Infants Fort Pienc
  - 5 - Espai Jove de l'Eixample

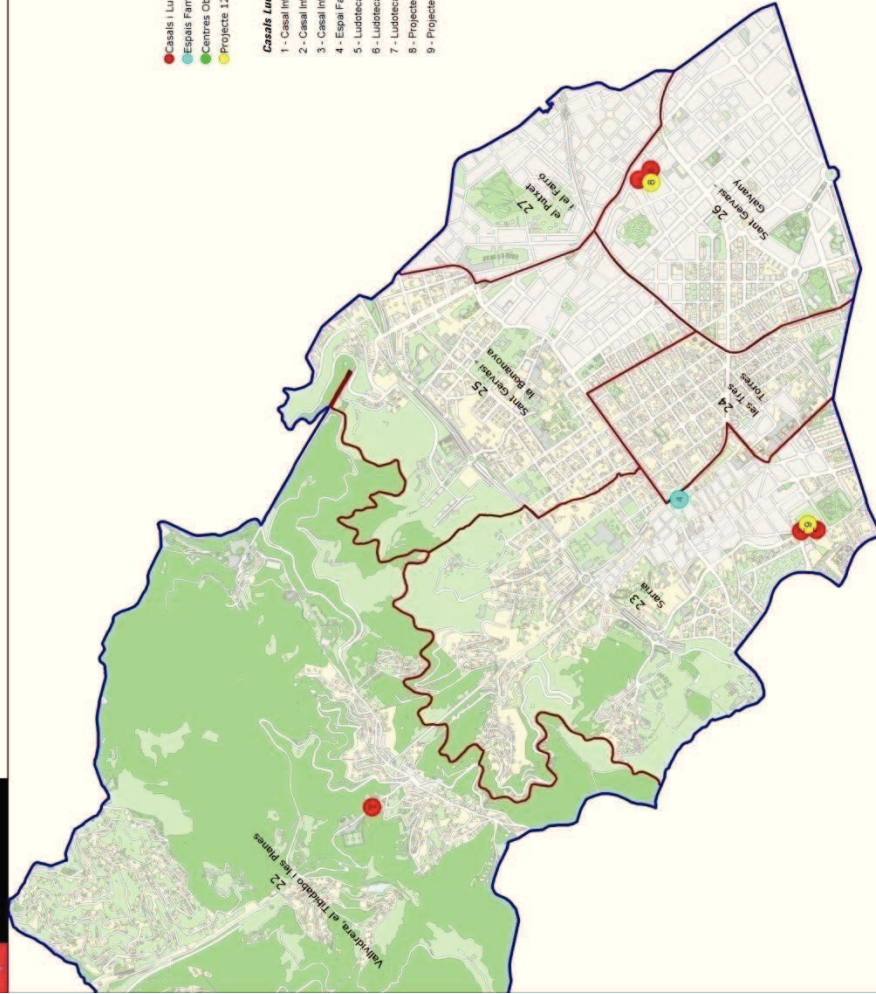

- Casals i Ludoteques
  - Espais Familiars
  - Centres Oberts
  - Projecte 12-16
- Casals Ludoteques, Espais Familiars, Centres Oberts, Projecte 12-16**
- 1 - Ludoteca Guilard
  - 2 - Ludoteca La Iardor
  - 3 - Projecte 12-16 Casal de Joves Les Corts

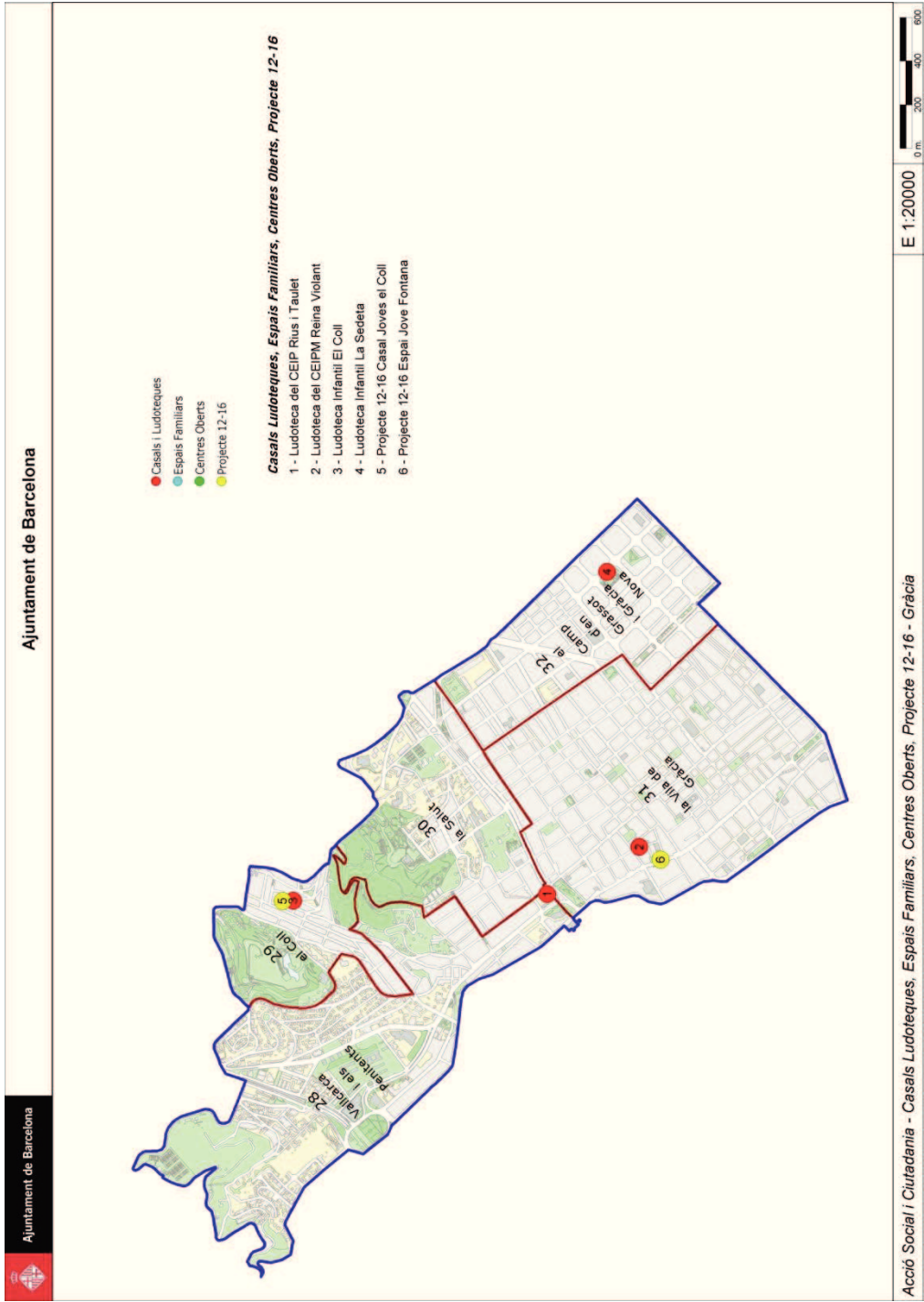

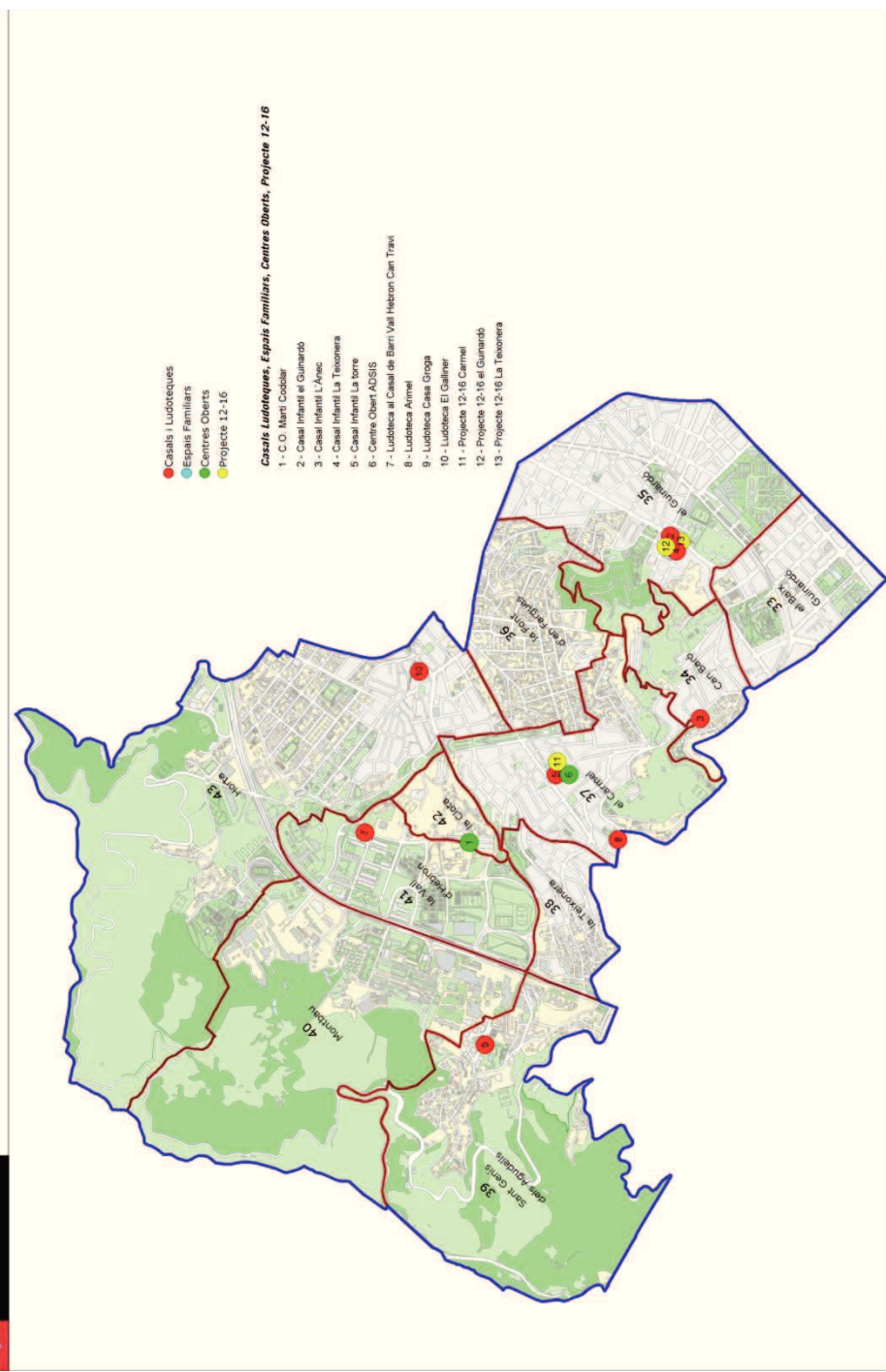

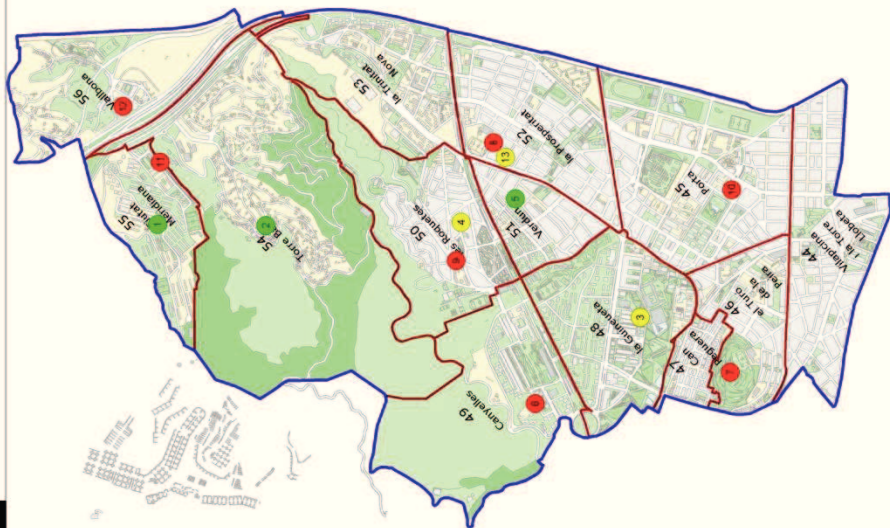
- Casals i Ludoteques
- Espais Familiars
- Centres Oberts
- Projecte 12-16

Casals Ludoteques, Espais Familiars, Centres Oberts, Projecte 12-16

- 1 - Casal Infantil Casa Sagnier
- 2 - Casal Infantil Sarrà
- 3 - Casal Infantil Valldrera
- 4 - Espai Familiar Petit Dac
- 5 - Ludoteca El Parc
- 6 - Ludoteca La Sània
- 7 - Ludoteca Valldrera
- 8 - Projecte 12-16 Casal de Joves Casa Sagnier
- 9 - Projecte 12-16 CC Casal de Sarrà

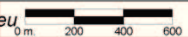
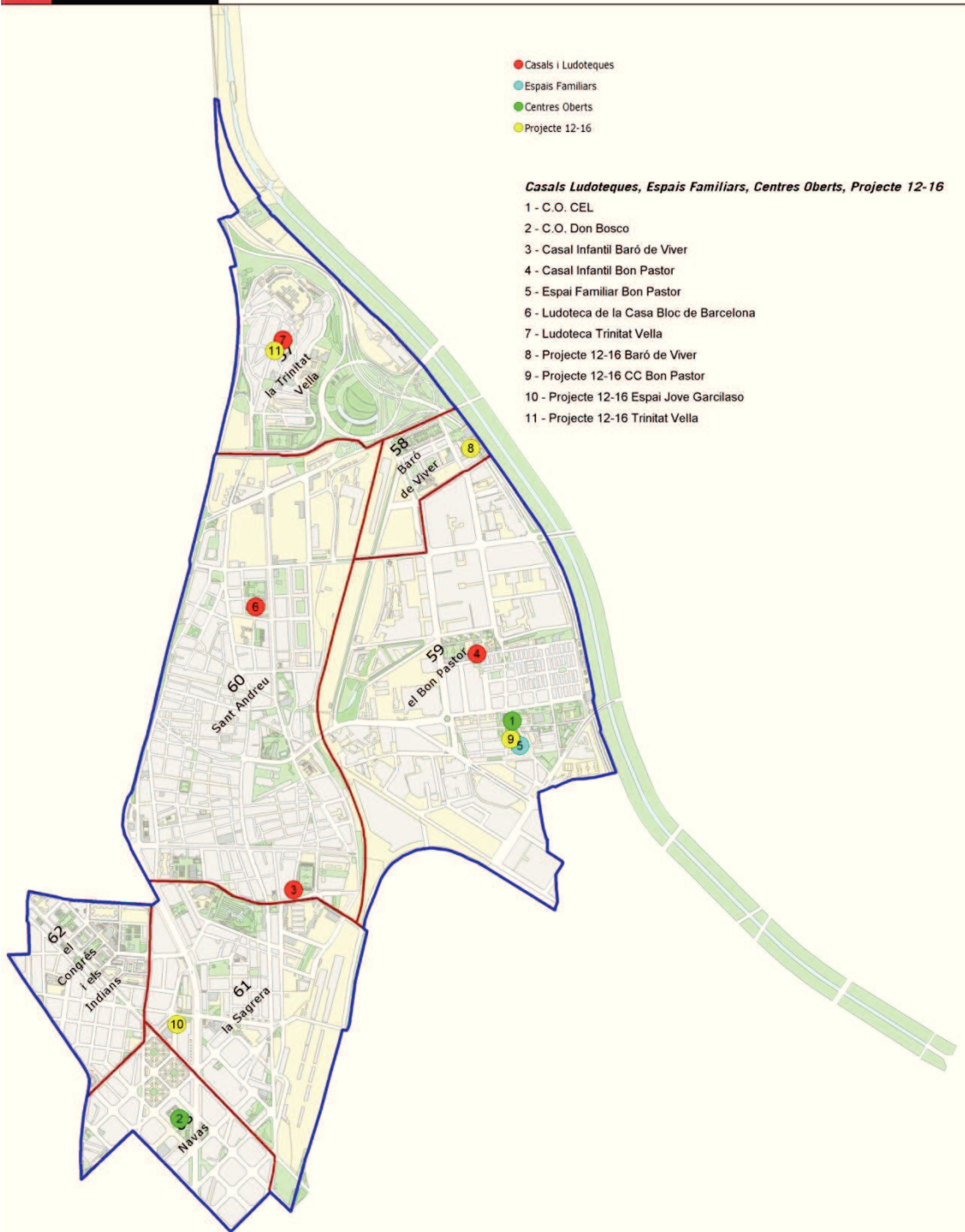

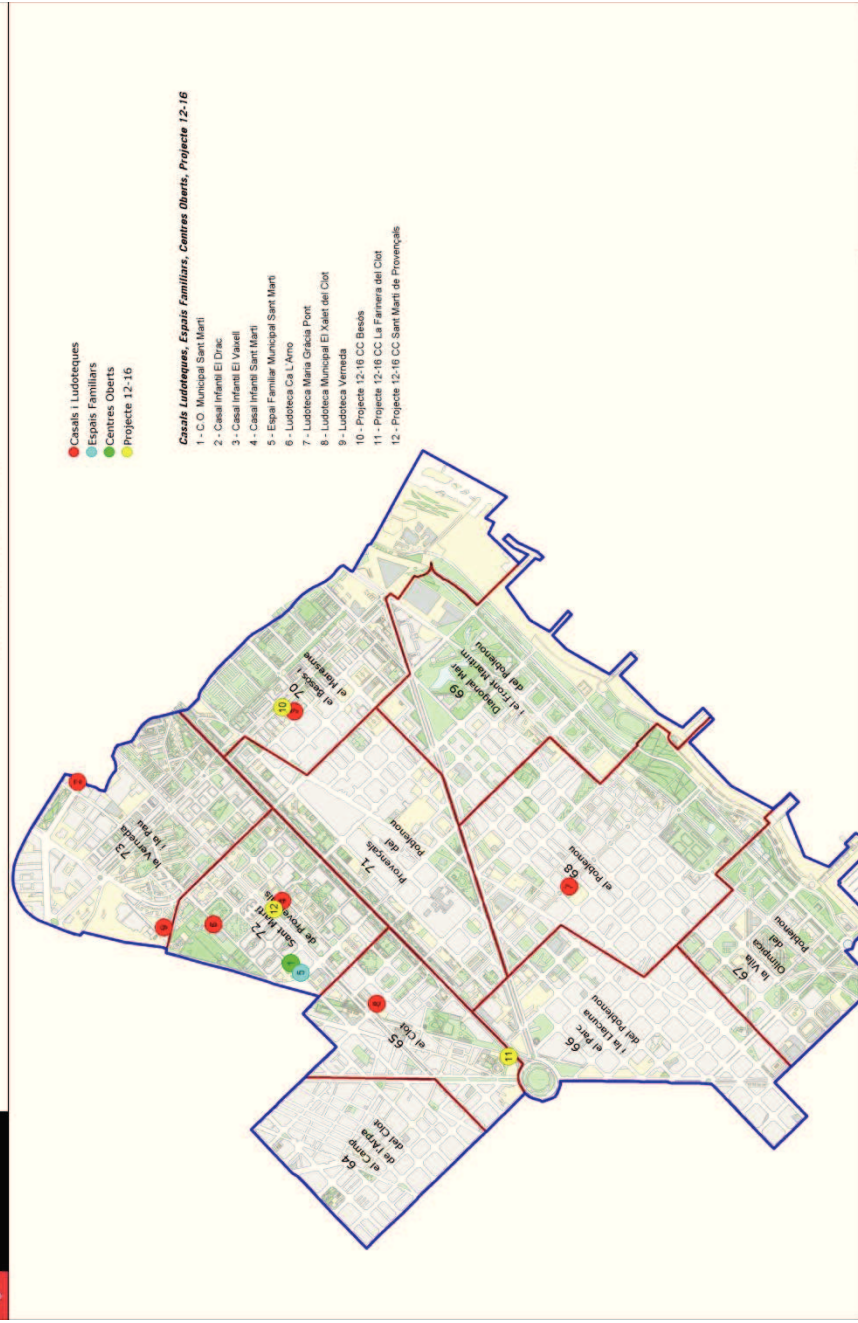
- Casals Ludoteques
- Espais Familiars
- Centres Oberts
- Projecte 12-16

Casals Ludoteques, Espais Familiars, Centres Oberts, Projecte 12-16

- 1 - C.O. Ciutat Meridiana (Cuilla)
- 2 - C.O. Torre Baró
- 3 - Casal de Joves Guineueta
- 4 - Casal de Joves Roquetes
- 5 - Fundació Pare Marné
- 6 - Ludoteca Canyelles
- 7 - Ludoteca Casa Nostra
- 8 - Ludoteca La Guineu
- 9 - Ludoteca Roquetes
- 10 - Ludoteca Sallir
- 11 - Ludoteca Trancapris
- 12 - Ludoteca Vallbona
- 13 - Projecte 12-16 Casal Joves Prosperitat

7. MODEL DE CASAL I LUDOTEQUES

7.1. EIXOS VERTEBRADORS GENERALS

Els eixos vertebradors del model de casals i ludoteques són:

Servei públic de promoció social: són serveis públics per a la cobertura de les necessitats i els drets dels infants al lleure, al joc, a desenvolupar les seves habilitats socials, creatives, culturals, de relació, d'afecte i sentit de pertinença a la seva comunitat.

Serveis de proximitat: el seu àmbit d'actuació territorial és el barri. Estan arrelats al territori i a la seva vida comunitària. Formen part de les xarxes territorials existents i han de potenciar la implicació dels infants en la vida comunitària.

Inclusió social: oberts a tots els infants, amb estratègies per garantir la diversitat dels grups d'infants i l'ús normalitzat dels espais. Sensibles a la inclusió d'infants que estan en situació de vulnerabilitat social per situacions familiars i/o personals i, a la vegada, facilitador de l'ús normalitzat dels espai i l'absència de segregació.

Accessibles: als infants amb discapacitats, mitjançant l'eliminació de barreres arquitectòniques i la incorporació de professionals de suport als grups que assumeixen infants discapacitats amb greus dificultats d'integració.

Eficàcia en el compliment i la satisfacció de les necessitats socials: treballant necessitats educatives dels infants i de conciliació de la vida familiar i laboral.

Sostenibilitat, eficiència i optimització de recursos: aconseguir els objectius i qualitat en la prestació amb recursos ajustats. Tractar de prestar els serveis amb un nivell de qualitat adequat, assegurant que resultin factibles i viables en la gestió.

Prevenció i detecció: l'entorn educatiu dels casals i ludoteques exerceix una funció preventiva i també és un escenari per a la detecció de situacions de necessitats, vulnerabilitat i/o risc social dels infants que permet informar als serveis d'atenció social del territori.

Intencionalitat educativa en el temps lliure: contribuir al procés evolutiu i educatiu dels infants en les diverses àrees:

- El **desenvolupament d'hàbits socials i de relació** entre iguals, amb els adults i amb el seu entorn comunitari.
- La **transmissió de valors solidaris**
- El **creixement personal creatiu i afectiu**

Serveis de qualitat: present en l'atenció i informació als infants i les seves famílies, en el projecte d'intervenció, en les instal·lacions i la imatge, etc. Afavorir l'existència d'estàndards i indicadors de medició de qualitat i de satisfacció dels destinataris.

Instruments de pràctica participativa dels infants en el seu entorn més pròxim i potenciar la participació dels infants en la presa de decisions.

7.2. MISSIÓ

Els casals i ludoteques infantils són serveis públics municipals de proximitat adreçats a la població infantil que tenen per objecte l'educació en el lleure afavorint un temps lúdic i de lleure amb intencionalitat educativa.

Tenen la missió de contribuir al procés evolutiu i educatiu dels infants, sense discriminacions, ja sigui a través del desenvolupament d'hàbits socials i la relació entre iguals, com del creixement personal creatiu i afectiu, la transmissió de valors i el descobriment i participació del seu entorn social.

L'infant i la seva educació en valors serà l'eix central de totes les activitats i accions que es programin, involucrant a les famílies en aquest procés educatiu i cercant la màxima qualitat i excel·lència del servei.

Els equipaments de lleure infantils tenen com a principal objectiu l'educació del infants en el seu temps de lleure, oferint recursos lúdics, i culturals que ajudin al desenvolupament integral de la personalitat de nens i nenes com a éssers lliures, autònoms, crítics, participatius, solidaris i amb capacitat d'adaptació i modificació del seu entorn.

7.3. DEFINICIÓ DE CASALS I LUDOTEQUES

El decret 94/2009 de regulació de les ludoteques les defineix com a *"centres, equipaments o espais delimitats que tenen una finalitat lúdica, socioeducativa, cívica, cultural i inclusiva que elaboren i porten a terme un projecte socioeducatiu, i que tenen com a objectiu principal garantir el dret de l'infant i del jove menor d'edat al joc, col·laborant així en el desenvolupament integral de la persona, per la qual cosa estan dotats d'un fons organitzat de jocs, joguines i altres elements lúdics."*

La seva base se sustenta en la idea de que els jocs i les joguines són concebuts com a béns col·lectius amb valor educatiu, promovent el joc lliure amb una clara intencionalitat educativa.

Les ludoteques municipals són serveis públics diaris en els quals un equip de professionals orienta els infants per gaudir d'una selecció de jocs sensorials, de manipulació, de moviment, simbòlics, de construcció, de regles i jocs multimèdia adequats a la seva edat i afavoreix la participació dels infants en les activitats socioculturals del seu entorn.

Un casal infantil és un espai estable de trobada on els infants tenen la possibilitat de compartir el seu lleure, propiciant l'intercanvi i la col·laboració entre ells.

Són espais de relació i acció sociocultural que tenen una finalitat creativa, socioeducativa, cívica, cultural i inclusiva. La metodologia es centra en l'activitat i el grup. Les activitats poden ser: de trobada i relació, de joc, d'expressió, esportives i tallers diversos.

Els casals municipals són serveis públics diaris on un equip de professionals especialitzat dinamitza les activitats i els grups i afavoreixen la participació activa dels infants en les activitats socioculturals del seu entorn.

CARACTERÍSTIQUES BÀSIQUES

LUDOTEQUES	CASALS INFANTILS
Principalment treballa a partir de L'INFANT Es poden fer activitats lúdiques en grup.	Principalment treballa amb EL GRUP Es pot fer alguna activitat individual, basada en la interacció
Ofereixen JOCS I JOGUINES	Ofereixen ACTIVITATS I TALLERS a partir del PROJECTE
Fomenta + JOC LLIURE - JOC DIRIGIT	Fomenta + ACTIVITAT DIRIGIDA - ACTIVITAT LLIURE

7.4. OBJECTIUS

LUDOTEQUES	CASALS INFANTILS
Promoure el dret de l'infant i de les seves famílies a gaudir del joc amb garantia de qualitat, tant pedagògica com de seguretat.	Promoure el dret de l'infant i de les seves famílies a les activitats de lleure amb garantia de qualitat tant pedagògica, com de seguretat.
Elaborar i desenvolupar un projecte socioeducatiu basat en el joc, que fomenti el desenvolupament integral de la persona a partir d'una activitat lúdica i creativa.	Elaborar i desenvolupar un projecte socioeducatiu basat en el grup i en les activitats, que fomenti el desenvolupament integral de la persona a partir de diverses propostes.
Oferir jocs, joguines i recursos lúdics per afavorir actituds solidàries i d'acceptació de la diferència, fomentant l'educació en els valors de la coeducació, els drets humans, la cohesió social i la igualtat d'oportunitats entre dones i homes.	Oferir activitats, tallers i recursos de treball grupal per afavorir actituds solidàries i d'acceptació de la diferència, fomentant l'educació en els valors de la coeducació, els drets humans, la cohesió social i la igualtat d'oportunitats entre dones i homes.
Garantir una selecció de jocs i joguines amb un plantejament lúdic i educatiu que potenciï la maduració personal de l'infant, el seu desenvolupament comunitari i integral, la consciència col·lectiva i l'assoliment de nivells més alts de qualitat de vida.	Organitzar, principalment, activitats, tallers i projectes grupals amb plantejament lúdic i educatiu, que potencien la maduració personal de l'infant, el seu desenvolupament comunitari i integral, la consciència col·lectiva i l'assoliment de nivells més alts de qualitat de vida.
Oferir diversitat en les propostes de joc, adequant-les a les característiques i necessitats dels infants.	Oferir diverses propostes d'activitats o tallers, a partir de projectes, que englobin les àrees d'interès dels infants, adequant-les a les seves necessitats i característiques.
Informar i assessorar, didàcticament, tant l'infant com l'adult de referència, sobre els beneficis de l'activitat lúdica, els usos de la joguina i els jocs, la importància del temps de lleure, així com d'aquelles activitats que es realitzin en el territori.	Informar i assessorar, didàcticament, tant l'infant com l'adult de referència, sobre els beneficis del treball col·lectiu dels tallers i les activitats grupals, la importància del temps de lleure, així com d'aquelles activitats que es realitzin en el territori.
Oferir un espai sense riscos i amb recursos que permetin la lliure iniciativa dels infants.	
Promoure a través d'actuacions dinamitzadores pels diferents grups de persones usuàries la creació de vincles i la convivència entre infants amb diferents característiques (sexe, edat, cultura, etc.)	
Realitzar una activitat continuada amb una programació adequada als interessos i necessitats dels infants del territori.	
Estimular les activitats lúdiques com a eina d'integració social i de comunicació intergeneracional, facilitant la capacitat d'autonomia en el propi lleure.	
Fomentar i desenvolupar la relació social sense cap tipus de discriminació per raó de sexe, cultura, ètnia o religió, i permetre afavorir una lliure relació.	
Facilitar, en la mesura del possible, els recursos lúdics adequats a les persones usuàries amb disminucions físiques, psíquiques i sensorials.	
Facilitar que els infants i les seves famílies participin de la vida social del seu entorn, mitjançant la participació a activitats del calendari festiu i iniciatives del barri, del districte i de la ciutat.	
Afavorir actituds solidàries i d'acceptació de la diferència, fomentant l'educació en els valors de la coeducació, els drets humans, la cohesió social i la igualtat d'oportunitats entre dones i homes.	

7.5. PRINCIPIS METODOLÒGICS

En totes les etapes infantils el joc és un instrument d'adaptació social i una necessitat perquè a través del joc i la joguina l'infant no només es desenvolupa físicament i cognitiva, sinó que aprèn a viure i assaja la manera d'actuar en el món, interioritzant normes i establint límits; explora el món material, resol els seus problemes emocionals i comença a controlar els seus incipients sentiments, convertint-se en un ésser social i adaptat, aprenent a ocupar el seu lloc en la seva família i la comunitat a la qual pertany.

El grup és una eina bàsica de socialització. Des de ben petits les relacions que s'estableixen entre iguals prenen un paper important i fonamental en el desenvolupament de l'infant i l'ajuden a construir la pròpia identitat. En el marc de l'educació en el lleure, la interacció amb altres infants, el sentir-se vinculat a un grup, potencia i enriqueix a l'infant, aportant-li aprenentatges fonamentals per la seva vida en societat: empatia, paciència, aprendre a escoltar, comprendre les diferències, convivència, cooperació, etc..

LUDOTEQUES	CASALS INFANTILS
El joc com a element metodològic principal.	Les activitats diverses i grupals com a element metodològic principal.
Joc lliure entès com la implementació d'un procés amb intencionalitat educativa: el treball previ de la selecció de jocs, joguines i el disseny de l'espai de joc i la tasca de garantir que l'infant vagi consolidant la seva pròpia autonomia i enriquint el seu repertori lúdic i alhora té la decisió de l'activitat o joc que vol fer, com hi vol jugar i amb qui, de manera que cada infant és el principal protagonista del seu joc i dels jocs amb els altres infants.	Activitats dirigides a partir dels objectius definits per l'equip de professionals, tot considerant els interessos i demandes del grup d'infants, de les característiques de l'etapa evolutiva corresponent i de les necessitats detectades en el grup. L'equip de professionals garantirà la participació dels infants promovent les seves iniciatives, de forma que el grup és el principal protagonista de les accions educatives.
En la programació els espais s'organitzaran per tipus de jocs.	En la programació els espais s'organitzaran per grups d'edat i/o tallers.
Realització d'un projecte socioeducatiu adaptat a cada marc territorial.	
Àmbits de treball: funcionament educatiu quotidià, atenció individualitzada, atenció grupal, dinamització comunitària i el seguiment de l'infant amb la família.	
Unificació de criteris i línies d'actuació de l'equip per tal d'oferir una intervenció de lleure coherent envers al grup d'infants.	
Utilització de tècniques per estimular la iniciativa, la creativitat, l'autonomia i la participació dels infants tant en el disseny i organització d'activitats com en les relacions que es generen amb els altres infants.	
Facilitar als infants divertir-se, expressar-se, relaxar-se, experimentar i créixer en autonomia, iniciativa i autoconeixement i treballar amb ells les normes de funcionament dins el procés educatiu d'aquests aspectes.	
Elaboració d'indicadors i avaluació dels objectius i processos dels grups.	
En cas de la detecció de qualsevol dèficit en el desenvolupament (físic, psíquic i socio-afectiu), o d'altres (salut, higiene, etc) es donarà a conèixer a la família i, si s'escau, es derivarà al servei adient corresponent.	
Garantir la informació a les famílies sobre la programació anual i reglament intern de l'equipament, les activitats en el lleure del barri i del calendari festiu, i afavorir la participació de les famílies en activitats festives, especials i/o extraordinàries.	
Utilització de les noves tecnologies de la informació per la comunicació, la gestió i pel desenvolupament del projecte socioeducatiu.	
Formar part de la xarxa socioeducativa del barri, coordinant-se i establint relacions entre els diferents serveis i equipaments educatius i de lleure de l'entorn (Centre educatiu, escoles bressol, casals, centres culturals, biblioteques, etc.) per dur a terme iniciatives conjuntes i no repetir, si no complementar, iniciatives en el temps de lleure del territori.	

7.6. POBLACIÓ DESTINATÀRIA

Públic usuari objectiu

Les ludoteques i els casals infantils són equipaments públics destinats prioritàriament a la població compresa entre els 4 i els 12 anys i les seves famílies. Tenen vocació universal i han de facilitar l'accés en condicions equitatives, evitant qualsevol tipus de discriminació o d'exclusió per motius econòmics, socials, de sexe, culturals o geogràfics.

Més enllà del públic objectiu, els casals i ludoteques poden dirigir-se a altres públics en funció dels serveis que prestin:

- Infants de 0 a 3 anys acompanyats de familiars
- Població de 12 a 16 anys
- Escoles
- Altres serveis i entitats del territori

Criteris d'accés

Hi haurà una única via d'accés a través de la inscripció realitzada pels familiars del nen o nena, la persona legalment responsable del menor ha de signar un document autoritzant al menor l'estada a l'equipament acceptant les condicions del funcionament intern i règim de responsabilitat del centre. L'autorització ha de ser registrada i s'actualitzarà anualment.

Tots els equipaments tindran en compte la llei de protecció de dades i es demanaran les autoritzacions necessàries per l'ús de la imatge dels menors. Igualment, per cada infant tindran una fitxa de dades mèdiques i l'autorització de la persona que ha de venir a recollir l'infant.

Tots els equipaments han de tenir un reglament intern i una carta de drets i deures dels usuaris que han de preveure el funcionament i les normes organitzatives del centre i seran aprovats pel districte. El reglament ha d'estar a disposició de les persones usuàries i també el llibre de queixes. Tots els usuaris han de conèixer el reglament intern del centre que ha de contemplar:

- 1) Requisits d'accés.
- 2) Horaris i dies d'atenció al públic.
- 3) Normes de l'equipament
- 4) Protocol de comunicació en casos de risc de maltractament als infants usuaris dels equipaments, d'acord amb el que estableix la normativa vigent en matèria de protecció a la infància i violència masclista.
- 5) Normes d'assistència i absentisme permès que regularà a partir de quin nivell d'absentisme els infants perden la plaça.
- 6) Quotes

Requisits d'accés

Els equipaments públics han de donar resposta a les necessitats dels ciutadans i garantir el seu dret a utilitzar-los. És per això que s'han de conjugar criteris de prioritat en les inscripcions amb un sistema de rotació i gestió de llista d'espera.

Criteris de prioritat en les inscripcions.

Una vegada les famílies han fet la preinscripció cal tenir en compte els següents criteris per a la inscripció definitiva.

- L'infant no ha tingut la possibilitat de gaudir de l'equipament infantil en el que es preinscriu en els anteriors dos anys.
- Necessitat de conciliació laboral-familiar: els progenitors treballen en l'horari de l'equipament
- Germans al centre
- Equilibri dels grups
- Proximitat al domicili i/o a la feina dels pares

Criteris per a la rotació i gestió de llista d'espera.

Cada infant inscrit tindrà una reserva de plaça, com a màxim, per dos anys. És a dir, cada any, en iniciar el curs escolar, s'obrirà un període de sol·licitud de plaça, Els nens i nenes que hagin estat l'any anterior i no hagin exhaurit el termini de dos cursos, tindran preferència. Els que hagin exhaurit els dos anys en el centre on es preinscriu, passaran a la llista d'espera i seran valorats de nou en funció de les demandes existents i els criteris anteriors.

Quotes

S'establirà una taxa de pagament unitària per a tots els equipaments, basada en la pedagogia de la co-responsabilitat. El pagament pot ser mensual, trimestral o anual.

La meta final del model serà unes taxes comuns a tots els equipaments, estimades en 10 euros al mes (per un infant inscrit dos dies a la setmana), amb un calendari que ho vagi igualant.

Es podrà disposar de la possibilitat d'accés esporàdic amb pagament diari (bonus).

El cost dels serveis complementaris dels casals de vacances escolars d'estiu i les colònies es regularan per la normativa de la campanya de vacances anual.

7.7 SERVEIS I ACTIVITATS

Els serveis i activitats són les accions imprescindibles i fonamentals per arribar a aconseguir els objectius plantejats. Un dels aspectes més importants a tenir en compte en la concreció de les activitats és la planificació, ja que serà útil per:

- Donar coherència i sistematitzar l'acció educativa del servei a oferir.
- Facilitar el treball de l'equip.
- Anticipar o preveure tot allò necessari per a portar a terme la nostra activitat.

En definitiva, si es planifica es millorarà la qualitat de les activitats i dels serveis que s'ofereixen i el treball de l'equipament guanyarà en eficàcia i bons resultats.

En aquest apartat es llistaran els serveis i activitats bàsics i complementaris que han d'oferir els equipaments de lleure infantils.

Els serveis bàsics, de caràcter preceptiu, són els que han de donar tots els equipaments d'una mateixa tipologia. Hi haurà serveis bàsics dels casals infantils i serveis bàsics de les ludoteques.

Els serveis complementaris, de caràcter opcional, són els serveis que poden donar alguns casals infantils o algunes ludoteques en funció de les necessitats del barri, el programa d'infància del Districte, però no necessàriament tots els equipaments d'una tipologia.

Els serveis podran ser bàsics o complementaris en funció de dos supòsits:

- **Edat dels usuaris/es de l'equipament:**
  - o Bàsics: les edats principals dels destinataris dels equipaments infantils son entre els 4 i els 12 anys.
  - o Complementaris: els equipaments infantils podran oferir uns serveis concrets per altres edats, com un servei per infants de 0 a 3 anys i les seves famílies o un projecte 12 a 16 anys.
- **Tipus d'activitats:**
  - o Bàsics: eix principal de l'equipament, en el cas de la ludoteca el nucli central seria el joc i la joguina com a mitjans propiciadores d'experiències de joc positives i enriquidores per tots els infants. En els casals infantils l'eix principal seria el grup, les activitats entre iguals i els tallers que englobin diferents àrees d'interès de l'infant.
  - o Complementaris: tots aquells altres serveis que els equipaments poden oferir en funció de les necessitats i possibilitats.

7.7.1. Serveis bàsics

- Ludoteca

Joc lliure: El joc lliure és l'eix principal d'activitat de la ludoteca. En aquest sentit, la selecció del fons lúdic haurà de respondre a una tria acurada, tenint present les característiques dels infants en quant a edat, moment de desenvolupament i interessos. Totes les ludoteques hauran de donar resposta a diferents tipus de joc³:

- Joc d'exercici: són els primers que realitza l'ésser humà. Comporten un alt contingut sensorial i motor. Consisteixen en moviments o accions simples o combinades, amb o sense finalitat aparent i de resultat immediat. En aquest ventall de jocs i joguines trobem des dels sonalls, miralls, correpassadisos, cubs apilables, tricicles, calidoscopis, baldufes, etc.
- Joc simbòlic: es caracteritza per la representació d'un objecte per altre, és a dir per la simulació. Així doncs, els infants comencen a "fer com si...", imitant i interpretant els diversos rols socials del món dels adults: jugar a mares/pares, cuinetes, botigues, metges, disfresses, cotxes, garatges, nines; i també fer d'un pal d'escombra un cavall o d'un llençol una caseta, etc.
- Joc de construcció o disposició: aquests jocs constitueixen una etapa intermitja entre el joc d'exercici sensorio-motriu i el joc simbòlic, així com entre el joc simbòlic i el joc de regles. La pràctica de construir condueix a l'infant a combinar, construir, associar... varis elements cap un objectiu concret. En aquest grup de jocs trobem: construccions de fusta, plàstic, metall; per encaixar, apilar, enroscar, etc. També estan dins d'aquesta categoria els puzles, jocs de manualitats, etc.)

---

³ Definicions extretes del la publicació d'AIJU: *El sistema ESAR. Un mètode d'anàlisi psicològic de les joguines*. D. Garon, R.Filion i M. Doucet, 1996.

- **Joc de regles:** com diu el seu nom, agrupa tots aquells jocs que es juguen amb unes determinades regles. Aquestes regles o normes han de ser objectives i conegudes per tots els infants. Dins d'aquest tipus de jocs trobarem jocs esportius i de colla, de taula, d'habilitat, etc. Poden ser de regles molt simples i senzilles com el joc de l'oca, els jocs de fer parelles, o la punteria amb una diana o de més complexos, com el dominó, preguntes i respostes, quatre en ratlla o de colla, com el mocador, la pesta, etc.

Cal destacar el joc tecnològic, com un dels jocs que totes les ludoteques haurien d'incorporar. La incursió de les noves tecnologies en la societat ha anat en creixement en els últims anys, obligant a pares i mares, centres educatius i equipaments en general a incorporar-les en l'educació dels infants. Ens referim al joc tecnològic en el sentit més ampli: des d'incorporar ordinadors de joguina, petites consoles pels més menuts, gravadores, consoles i/o ordinadors portàtils, cotxes de ràdio control..., fins a la creació d'un espai específic de joc tecnològic, amb consoles de sobretaula, pantalles i ordinadors amb joc multimèdia i robòtica.

Oferir el joc tecnològic en una ludoteca és bàsic. La creació d'un espai específic seria opcional i complementari, encara que altament recomanable.

Joc i activitats dirigides: resulten recursos adequats per treballar objectius específics, que poden ser de caràcter físic, socio-afectiu, cultural o amb contingut específic. Habitualment aquestes activitats es proposen als infants, els quals accedeixen lliurement, però també poden ser, ocasionalment, propostes grupals on hi participen tots els infants. Sempre però, l'eix característic de l'activitat són els propis jocs i joguines, i el component lúdic és la base metodològica. En aquest sentit, les ludoteques hauran de pensar jocs i activitats d'interior dirigides com, per exemple, fer la carta als reis, un taller de vestits per les nines, invents, construcció i reparació de joguines, els drets dels infants; i també a l'aire lliure: jocs de colla, recuperació de jocs tradicionals, etc.

- **Casal**

Activitats en grup: són activitats que promouen les relacions personals amb el grup d'iguals (com per exemple: buscar un nom per tot el grup, preparar la rua de carnaval, decoració i creació d'elements per l'equipament, etc.). Els casals infantils centren la seva activitat en la importància del grup com a eina del desenvolupament integral de la persona. Tots els casals infantils hauran de tenir una oferta variada que respongui als interessos i necessitats de la població objectiva, tenint present les peculiaritats del territori.

Activitats dirigides i centres d'interès: el contingut o la tècnica proposada són l'element clau d'interès i motivació. En podem trobar gran diversitat, en funció de les demandes, necessitats o interessos dels usuaris/es. Poden ser puntuals com la preparació de la fi de trimestres, l'educació vial o jocs de colla per jugar a l'aire lliure, etc. o poden formar part d'un centre d'interès que pot tenir durades diverses com per exemple el circ, un equip de futbol o la colla de diables.

Tallers: són activitats periòdiques per complementar l'oferta d'activitats i cobrir una part important en el desenvolupament dels infants. Els equipaments infantils podran oferir tallers que englobin les diferents àrees i interessos dels destinataris. El concepte de taller s'utilitza en un sentit ampli, per descriure activitats molt diverses: de plàstica, artística, musical, cinema, mediambiental, dansa, cuina, etc.

Sortides: les sortides són activitats que es realitzen per treballar programes de caire lúdic, cultural, mediambiental o esportiu. Aquells casals que ho considerin podran realitzar sortides fora del centre dins o fora de l'horari de l'equipament. Les sortides podran realitzar-se al barri, al districte o a la ciutat. Les programacions de les sortides les realitzarà cada equipament.

S'informarà d'aquestes activitats als pares/mares que signaran les autoritzacions per les sortides dels infants.. En les sortides es contemplarà sempre les ràtios infants/professionals del decret 137/2003 és a dir, 1 professional cada 10 infants.

- **Comuns a casals i ludoteques**

Espai de berenar: els equipaments infantils hauran de preveure un temps, previ a l'activitat, i un espai adequat, destinat al berenar dels infants.

Interrelació amb les famílies: l'educació i treball amb els infants requereix de la complicitat amb les famílies i la seva implicació. Aquesta interrelació es pot dur a terme de moltes i diverses maneres, sempre en funció de les possibilitats i recursos i facilitant les eines adequades, com per exemple: preveure espais de temps on pares i mares puguin compartir estones de jocs amb els seus fills, organitzar activitats amb les famílies, xerrades informatives, sessions formatives per pares i mares, espais de trobada on les famílies tinguin l'oportunitat de compartir i dialogar entre ells, etc. Sempre en funció de les necessites i possibilitats de l'equipament.

Els equipaments a principi de curs realitzaran sessions informatives adreçades als pares i mares on donaran a conèixer la programació anual. Igualment durant el curs l'equip de professional donarà informació presencial a les famílies sobre aspectes relacionats amb la dinàmica dels infants als centres.

Interrelació amb l'entorn: crear xarxa amb la resta d'equipaments del barri és fonamental per potenciar el teixit sociocultural del territori. Col·laborar amb d'altres equipaments (com el casal d'avis, centres cívics, etc.) amb el teixit associatiu del barri i participar en el calendari festiu del territori són oportunitats de crear un espai enriquidor de relació intergeneracional i de fruit i compartir amb la resta del barri o amb l'entorn més proper amb activitats extraordinàries de caràcter lúdic i participatiu.

Servei de jocs i activitats a l'aire lliure: els casals i ludoteques han de tenir un espai-pati on els infants puguin desenvolupar activitats a l'aire lliure. En cas d'impossibilitat de l'equipament de disposar d'aquest espai, caldrà assegurar que aquestes activitats es podran fer en un espai exterior molt proper, mitjançant acords amb algun equipament o fent ús d'una plaça o parc infantil.

7.7.2. Serveis complementaris

- **Ludoteca**

Servei de ludoteca de petita infància de 0-3 anys: és un servei complementari que consisteix en activitats orientades a les famílies amb infants de 0-3 anys. Les propostes de joc i de materials són diversificades, adaptades per a la seva edat, estimuladores de les seves capacitats de relació, de descoberta i d'experimentació, conjuntament amb els seus pares i mares. També poden afavorir l'ajuda mútua entre famílies per mitjà d'intercanvis i l'assessorament professional per oferir orientació i suport a les famílies en els primers anys de vida dels infants. Tal i com indica el Decret de Ludoteques, els infants de 0-3 anys hauran d'anar acompanyats sempre d'un adult familiar responsable.

Servei per les escoles: és un servei de visites a l'equipament adreçat a grups escolars que s'ofereix en horari lectiu perquè puguin conèixer i utilitzar el servei, sempre prèvia inscripció i amb el suport del professorat de l'escola.

Les visites escolars formaran part del Programa d'Activitats Escolars (PAE) per facilitar el treball en xarxa amb les entitats educatives del territori.

Servei de préstec: és un servei que consisteix en el deixar portar al domicili de l'infant o a l'equipament d'altres serveis (escoles, esplais, o altres), jocs i joguines del fons lúdic de l'equipament.

Els infants que no estan inscrits a l'equipament i que vulguin participar del servei de préstec s'inscriuran com usuaris d'aquest servei i s'omplirà una fitxa on es recullin les dades de l'infant i de contacte de la família.

Es basarà en el compromís per mantenir en bon estat els recursos i jocs cedits en préstec. L'organització del servei, així com el seu funcionament a més de complir amb l'objectiu de la socialització de la joguina, facilita l'equitat i és un bon recurs educatiu per que fa al treball en el compromís, el respecte, la convivència i la participació que se'n deriva. Alhora amplia l'impacta de la ludoteca sobre la població infantil.

Cada equipament elaborarà les condicions d'ús d'aquest servei (quants dies es pot tenir en préstec, les condicions, el compromís de mantenir en bon estat el material, etc).

Sortides: són activitats que es realitzen per treballar programes de caire lúdic, cultural, mediambiental o esportiu. Les ludoteques que ho considerin podran realitzar sortides fora del centre dins o fora de l'horari de l'equipament. Les sortides podran realitzar-se al barri, al districte o a la ciutat. Les programacions de les sortides les realitzarà cada equipament.

S'informarà d'aquestes activitats als pares/mares que signaran les autoritzacions per les sortides dels infants. En les sortides es contemplarà sempre les ràtios infants professionals del decret 137/2003 és a dir, 1 professional cada 10 infants.

- Casals

Colònies: Són activitats amb pernoctació que es realitza a un edifici, casa o instal·lació fixa.

Les activitats de les colònies es realitzen per treballar programes específics (hàbits saludables, esportius o físics, mediambientals, etc.) i afavoreixen la cohesió del grup i la sociabilitat dels infants, ja que possibiliten el viure en grup, lluny de la família. Normalment és un servei que implica un període curt o mig-curt fora de casa.

Els casals infantils podran oferir aquest servei als seus usuaris, sempre tenint present la documentació necessària i les autoritzacions pertinents pels infants. Quan s'ofereixen colònies d'estiu hauran d'estar homologades a la campanya de vacances d'estiu.

En les colònies es contemplaran sempre les ràtios infants professionals del decret 137/2003 és a dir, 1 professional cada 10 infants. Les colònies de tres o més dies de pernocta s'han de notificar a la Secretaria General de la Joventut amb 20 dies d'antel·lació.

- Comuns a casals i ludoteques

Projecte 12-16: el pla d'equipament aposta per incorporar aquest servei als casals de joves i equipaments juvenils, encara que, també es podrà incorporar en altres equipaments com ara ludoteques, casals infantils, centres cívics, etc.

Sempre que una ludoteca o casal infantil incorpori un *Projecte 12-16* dins la seva cartera de serveis, l'haurà de estructurar seguint els seus dos eixos clau d'actuació:

- Espai on "estar" com a lloc de trobada-relacional, dotat de recursos que puguin esdevenir reclam per als nois i noies i alhora oportunitat educativa: lloc amb ambient tranquil on poder xerrar i jugar a jocs de taula, esportius tipus futbolí o ping-pong, electrònics com la wii, etc. Aquest serà un espai lliure i estarà conduït sempre per un dinamitzador que vetllarà pel correcte ús de l'espai i fonamentalment, estableixi relació amb els nois i noies per tal de poder atendre les seves necessitats i donar suport a les seves iniciatives.

- Programa d'activitats dirigides que permeti "fer". Les activitats es centraran en tallers i projectes de curta durada com competicions de jocs de taula, ping-pong, circ, robòtica o música, entre d'altres i realització de projectes que els permeti la participació dinàmica en activitats del barri.

Casal de vacances escolars: són les activitats adreçades a infants en època de vacances escolars, sense cap tipus de continuïtat durant l'any, programades de dilluns a divendres

A l'oferir els serveis de casal de vacances escolars (estiu, setmana santa, Nadal i setmana blanca) els equipaments de lleure infantils donen resposta, a la vegada, a la necessitat de conciliar vida laboral i familiar dels pares/mares que treballen durant aquests períodes.

Els equipaments de lleure infantil que realitzin casal d'estiu tindran horaris i activitats diferents a les que es fan durant el curs.

El casal d'estiu haurà d'estar homologat a la campanya de vacances d'estiu i oferir els preus públics de l'homologació.

Quan s'ofereixin casals de 4 o més dies durant les altres èpoques de vacances escolars (Setmana Santa, Nadal) al ser una oferta diferent a la que es dona la resta de l'any (en quan a usuaris, preus, horaris, etc.) caldrà que es notifiqui l'activitat a la Secretaria General de la Joventut i es compleixin les condicions del decret 137/2003.

Servei d'acompanyament a l'estudi: els equipaments infantils que ho considerin poden realitzar activitats d'acompanyament a l'estudi de diferents formes: com un reforç escolar, formant part del quotidià de l'equipament, sobretot pels infants amb dificultats acadèmiques a l'escola.

Fora d'aquest servei indirecte de reforç, es generen situacions en què pot haver-hi una demanda concreta, que es pot traduir en ajudar als infants a fer els deures escolars, explicant aspectes que no entenen o aportant pautes d'organització de la feina escolar. Els equipaments que vulguin oferir aquest servei hauran de reservar un espai separat de la resta d'activitats i habilitar-lo com a espai de deures o per reforç escolar.

Servei de jocs i activitats multimèdia: els equipaments de lleure infantils poden disposar d'una zona destinada a les eines noves tecnologies, dotat amb ordinadors. Aquest equip poden ser portàtils per facilitar que l'espai es pugui utilitzar per altres usos.

Cessió d'espais: és un servei que consisteix en la cedir espais de l'equipament a altres entitats del barri. L'entitat haurà de signar un acord en el que es compromet a garantir el bon ús dels espais i dels recursos.

LUDOTEQUES	CASALS INFANTILS
SERVEIS BÀSICS	SERVEIS BÀSICS
Joc lliure	Activitats en grup
Joc i activitats dirigides	Activitats dirigides i centres d'interès
Espais berenar	Espai berenar
Jocs i activitats a l'aire lliure	Jocs i activitats a l'aire lliure
Activitats d'interrelació amb les famílies	Activitats d'interrelació amb les famílies
Activitats d'interrelació amb l'entorn	Activitats d'interrelació amb l'entorn
	Tallers
	Sortides
SERVEIS COMPLEMENTARIS	SERVEIS COMPLEMENTARIS
Ludoteca de petita infància	Colònies
Servei per a les escoles	
Préstec de jocs i joguines	
Sortides	
SERVEIS COMPLEMENTARIS COMUNS	
Projecte 12-16	
Casal en períodes de vacances escolars (setmana santa, Nadal i estiu)	
Servei d'acompanyament a l'estudi	
Cessió d'espais	
Servei de jocs i activitats multimèdia	

7.8. GESTIÓ

Els equipaments infantils municipals són de titularitat pública. L'Ajuntament de Barcelona designarà els responsables de la gestió dels equipaments de lleure infantils utilitzant les formes jurídiques establertes, regulades per la llei de la funció pública i la seva gestió pot ser externalitzada a través d'un contracte de serveis.

Els responsables de la gestió garantirán el compliment de la normativa vigent i la implementació del present model organitzatiu de casals i ludoteques infantils.

Identificació

Els equipaments de promoció del lleure educatiu infantil municipal tindran les següents identificacions:

- Casal infantil
- Ludoteca infantil

En cas que l'equipament contempli els serveis complementaris (ludoteca de petita infància o projecte 12-16) la identificació faria constar tots els serveis:

- Ludoteca infantil i de petita infància
- Casal infantil/projecte 12-16
- Ludoteca infantil/projecte 12-16

Tot equipament infantil que vulgui utilitzar la denominació "ludoteca" caldrà que s'acrediti al departament competent en matèria d'equipaments cívics, tal i com indica el decret 94 de 9 de juny del 2009. Igualment caldrà que les ludoteques exhibeixin de manera visible al centre o a la instal·lació el document que les acredita.

La identificació dels equipaments de lleure infantils de la ciutat ha de ser fàcilment comprensible i visible a la ciutadania i homogènia a tots aquests tipus d'equipaments que existeixi a la ciutat.

És oportú que l'equipament inclogui en la seva denominació l'especificitat territorial i/o espacial (per exemple ludoteca infantil Roquetes). També es pot donar la possibilitat que l'equipament prengui el nom, si és el cas, de l'equipament on es troba, si això facilita la seva identificació i coneixement (per exemple casal infantil Pati Llimona). En els equipaments que ja tenen una identificació, en el nom s'ha d'incloure sempre el barri per ser clarament identificable (p ex. Ludoteca d'Horta El Galliner).

A més a més, els casals i ludoteques hauran d'exhibir de manera visible al centre o instal·lació el document del nom del centre; el nombre de places autoritzades; l'horari d'atenció al públic i la temporada de funcionament.

Horari

El Pla d'equipaments actual i el Programa d'Actuació Municipal vigent donen prioritat a la Barcelona dels barris, segons la perspectiva dels nous usos socials del temps. Dins aquesta orientació, els equipaments de lleure infantils s'han d'adaptar a les noves demandes i necessitats de la societat i han d'ajudar a la conciliació de la vida personal, laboral i familiar.

Les hores mínimes d'atenció als infants per ludoteca i casal infantil serà de 15 hores setmanals en horari de tardes de dilluns a divendres, és a dir 3 hores diàries.

Els horaris d'obertura i de tancament dels equipaments de lleure seran:

- Horari d'inici o obertura: entre les 16,30 i les 17 hores, en funció de l'horari de les escoles del barri.
- Horari de tancament: entre les 19,30 i les 20 hores en funció de l'hora d'entrada.

Depenent del tipus de serveis bàsics o complementaris que s'ofereixin, l'horari mínim pot ampliar-se: es poden ampliar els matins (pel servei per les escoles o la ludoteca de petita infància) o allargar l'horari de tancament (pels espais d'adolescents) o donar serveis bàsics o complementaris en dissabte.

En període de vacances es poden realitzar serveis complementaris de casal de vacances. Si no es fan, l'horari d'obertura serà el mateix de la resta de l'any.

Els equipaments de lleure infantils funcionaran durant tot l'any i podran romandre tancats durant el mes d'agost.

Recomanem que els infants assisteixin, en funció de la seva edat, entre 1 i 3 dies a la setmana. En relació a l'ús del servei per part dels infants, entenem que com a criteri general, no és adequat que un infant hi vagi tots els dies de dilluns a divendres.

Es poden fer 2 o 3 grups: de petits i grans o petits, mitjans i grans. Un equipament que sigui prou gran pot tenir més d'un grup de cada edat.

Personal

L'equip bàsic estarà format per coordinador del servei i monitor/a coordinador d'activitats o monitor/a coordinador de grups. L'equip bàsic de professionals del centre ha d'estar format per un mínim de dues persones inclosa una persona coordinadora.

L'equip de suport complementari estarà format per: monitor de suport i tallerista.

Categories professionals i titulacions

El personal contractat per les empreses gestores s'acollirà al conveni del sector del lleure educatiu i sociocultural de Catalunya vigent.

Coordinador/a del servei

- Categoria professional mínima segons conveni: coordinador de projecte.
- Titulació mínima: diplomant en Pedagogia, psicopedagogia, educació social, mestre d'educació infantil, mestre de primària, o equivalent amb el nou pla d'estudis universitaris. Pel personal que treballa actualment a ludoteques i casals s'aplicarà la segona disposició transitòria del decret de ludoteques sobre el règim transitori per acreditar la titulació.

Monitor/a coordinador/a d'activitats (en ludoteca) o monitor/a coordinador/a de grups (en casal)

- Categoria mínima professional segons conveni de lleure : coordinador d'activitats.
- Titulació mínima: Títol de grau superior (mòdul superior) de la família professional dels serveis socioculturals i a la comunitat (tècnic superior en animació sociocultural, en educació infantil o en integració social). Pel personal que treballa actualment a ludoteques i casals s'aplicarà la segona disposició transitòria del decret de ludoteques sobre el règim transitori per acreditar la titulació.
- **Monitor/a de suport:**
- Categoria professional mínima segons conveni: monitor/a de lleure.
- Titulació mínima: títol de monitor d'educació en el lleure.
- Segons el decret de ludoteques sempre s'ha de trobar sota la direcció d'un altre membre de l'equip bàsic.

Tallerista: és qui, reunint la formació específica corresponent, imparteix programes o realitza activitats monogràfiques dintre del marc d'un projecte lúdic o sociocultural (activitats escolars no reglades, d'activitats socioformatives i de qualsevol altra especialitat assimilada).

L'equip de professionals dels equipaments infantils, principalment, realitzen una important tasca educativa, d'animació i informació amb intervenció directa amb els usuaris/es.

En el cas que l'equipament tingui personal en pràctiques s'ha de regular al 100% amb el conveni de pràctiques que signi l'empresa gestora de l'equipament amb l'entitat formadora. Aquest personal en pràctiques no comptabilitza per les ràtios de professionals/infants.

Funcions dels professionals:

Es poden definir des de dues perspectives:

- **Segons el camp d'acció:** relació amb infants, en relació amb l'entorn de l'equipament (xarxa de serveis al territori) i en relació amb els recursos materials i a la dotació de l'equipament.
- **Segons el contingut de la seva tasca:** animació (tasques educatives, planificació i dinamització), gestió (tasques organitzatives i de preparació) i de coordinació (amb el seu equip, amb l'entitat gestora, amb altres equipaments del territori). Aquestes funcions es divideixen en 3 grans blocs:

Funcions educatives o pedagògiques: són totes aquelles que es deriven dels objectius generals de l'educació en el lleure, el desenvolupament de l'infant, la planificació, programació de les activitats i dels objectes lúdics, la relació i vincle que s'estableixen entre els diferents agents i l'orientació a pares/mares.

Funcions de dinamització i comunitària: les que es refereixen a les activitats: coordinació i realització. Així com les derivades de l'objectiu de coordinació amb d'altres grups, equipaments, entitats i agents educatius del territori.

Funcions de gestió i d'informació: són totes aquelles que es refereixen a la gestió, informació, difusió i avaluació dels equipaments.

Funcions per figures professionals :

COORDINADOR DEL SERVEI	FUNCIONS
<i>Gestió, organització i informació</i>	Organitzar l'equip per garantir les tasques d'obertura i tancament de l'equipament així com l'atenció telefònica.
	Vetllar pel correcte funcionament, desenvolupament i compliment de les normes dins de l'equipament.
	Coordinació externa
	Coordinació de l'equip
	Preparació, documentació, avaluació i gestió d'indicadors
	Vetllar en l'assessorament de pares i mares sobre els criteris d'elecció de jocs i joguines pels seus fills/es, les possibilitats d'utilització del fons lúdic i altres temes vinculats amb el servei.
	Informar i difondre el servei
	Desenvolupar la gestió diària del servei i realitzar el seu seguiment mitjançant les eines d'avaluacions.
	Decidir conjuntament amb la resta de l'equip el fons lúdic i material que sigui necessari pel correcte desenvolupament de les activitats a l'equipament.
	<i>Educativa</i>
Programació, organització i implementació d'activitats	
Vetllar per la integració de qualsevol infant o persona amb una problemàtica concreta.	
Seguiment i recolzament de les diferents tasques dels professionals dels equipaments.	
<i>Dinamització</i>	Fomentar les relacions socials entre els usuaris/es de l'equipament.
	Atenció directa (infants i famílies)
	Conèixer el teixit associatiu del territori per poder treballar intervencions conjuntes
	Dissenyar programes d'acció.
	Aconseguir espais adients per desenvolupar la tasca educativa.

MONITOR COORDINADOR D'ACTIVITATS O GRUPS	FUNCIONS
<i>Educativa</i>	Desenvolupament de les programacions
	Implementar activitats
	Vetllar pel correcte funcionament i desenvolupament d'hàbits i dels compliments de les normes dins de l'equipament.
	Vetllar per la integració de qualsevol infant o persona amb una problemàtica concreta.
	Oferir varietat d'activitats i diferents possibilitats de joc riques i innovadores.
<i>Dinamització</i>	Fomentar les relacions socials entre els usuaris/es de l'equipament.
	Fomentar la participació dels infants tant en el servei com a l'equipament i la comunitat.
	Dissenyar programes d'acció.
	Atenció directa (infants i grups)
<i>Gestió</i>	Preparació, documentació i avaluació
	Participar activament en les reunions d'equip
	Participar en l'assessorament als pares i mares sobre els criteris d'elecció de jocs i joguines pels seus fills/es, les possibilitats d'utilització del fons lúdic i altres temes vinculats amb el servei.
	Informar i difondre el servei.
	Desenvolupar la gestió diària del servei i realitzar el seu seguiment mitjançant les eines d'avaluacions.
	Decidir conjuntament el fons lúdic i material que sigui necessari pel correcte desenvolupament de les activitats a l'equipament.

MONITOR/A DE SUPORT.	FUNCIONS
<i>Educativa i Dinamització</i>	El monitor sempre estarà acompanyat d'un professional de l'equip bàsic. Atenent al decret de ludoteques, les seves funcions seran les d'acompanyament i prestació de suport en les activitats de les persones usuàries. També tindrà funcions de suport al grup quan hi ha infants amb necessitats educatives especials NEE o en altres circumstàncies: sortides, etc. Amb l'assessorament dels tècnics de l'IMD es determinarà si cal que facin funcions més específiques en funció de cada situació de dificultat.
<i>Gestió</i>	Participació en les reunions d'equip quan sigui necessari
	Tasques complementàries de preparació, documentació i avaluació.

TALLERISTA	FUNCIONS
<i>Educativa</i>	Vetllar per l'adaptació dels tallers per la integració de qualsevol infant o persona amb una problemàtica concreta.
<i>Dinamització</i>	Realització de tallers i treballar amb els infants els hàbits adequats per a la realització de les tasques
	Experiència mostrada en la tècnica a desenvolupar en el taller
<i>Gestió</i>	Participació en les reunions d'equip quan sigui necessari
	Preparació, documentació i avaluació

L'empresa gestora de l'equipament designarà "**el referent i/o director responsable del servei**" que garantirà el bon funcionament del servei i el compliment de les condicions tècniques exigides a l'adjudicatari pel plec i de les que se'n derivin en els seguiments posteriors.

Les funcions que realitzarà són: relació amb el departament contractant de l'Ajuntament, la gestió dels pressupostos, la gestió dels recursos humans, el control de la gestió econòmica, garantir l'avaluació general, gestió d'indicadors i la realització de la memòria anual. No comporta la presència continuada d'aquest professional en l'equipament i normalment, el seu salari forma part de les despeses de funcionament i/o gestió.

El personal d'atenció educativa i de lleure dels equipaments de lleure infantil disposaran d'hores destinades a intervenció directe i d'altres les destinades a preparar, planificar i reunions.

S'entén per hora d'intervenció directa tota l'efectuada en relació directa amb els i les usuàries.

S'entén per dedicació indirecta tota aquella efectuada dins la jornada de treball que estigui relacionada amb l'activitat pròpia, com és ara temps de preparació, avaluacions, coordinacions amb les xarxes, programació i altres tasques de naturalesa anàloga.

Entenem que la proporció adient és:

Coordinador del servei: 15 hores de jornada directa/15 hores de jornada indirecta.

Coordinador d'activitats o grups: 15 hores de jornada directa/10 hores de jornada indirecta.

Monitor de suport (si s'escau): només en jornada directa.

Els Districtes comptaran amb el suport tècnic de l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat per valorar la necessitat de monitor de suport pel grup on hi hagin infants amb grans dificultats d'integració.

Perfils professionals

Els perfils professionals són aquelles competències que s'han de desenvolupar per realitzar una tasca concreta.

L'equip de professionals que hi treballen haurien de desenvolupar les següents capacitats i aptituds, tenint present que aquestes competències es desenvoluparan en un nivell o altre segons l'àmbit d'actuació dels professionals:

- **Organitzar:** el coordinador haurà de tenir la capacitat per a l'organització i gestió de projectes d'animació sociocultural. L'equip de professionals hauran d'organitzar el dia a dia de l'equipament, l'organització del calendari, tipus d'activitat, centre d'interès, el quotidià del centre, etc.
- **Creativitat i innovació:** disseny, execució i avaluació del projecte socioculturals. Tenir la capacitat d'innovar en les diferents propostes que fa l'equipament als seus usuaris/es buscant o aprofitant recursos adaptant-se a les necessitats o peticions dels mateixos usuaris/es.
- **Comunicar:** estar a l'abast de qualsevol usuari/a o company/a de l'equipament. Els professionals dels equipaments infantils han de tenir una actitud oberta i comunicativa, és important la capacitat per treballar amb infants i les seves famílies i que aquestes se sentin acollides i escoltades.
- **Motivar i dinamitzar:** engrescar als usuaris/es dels equipaments a la participació i motivar-los a fer altres activitats o provar altres jocs, així com que gaudeixin i treguin suc de les activitats que realitzen.
- **Treball en equip:** en el cas dels coordinadors és important la capacitat relacional, de lideratge i de gestió d'equips de treball amb la resta de professionals. Els professionals de tot equipament infantil hauran de coordinar-se amb els altres professionals i fer un treball col·laboratiu entre els educadors/es del mateix equipament i amb d'altres serveis del territori.
- **Observar:** les diferents situacions que es poden donar en el dia a dia de l'equipament (veure les relacions que s'estableixen entre els infants, quina actitud tenen les famílies respecte a les activitats i materials que hi ha a l'equipament, etc).
- **Ser crític:** Valorar la tasca que s'està fent i adaptar-se, rectificant tot allò necessari. Ser autocrític i aprendre dels propis errors, així com ser exigent amb el treball propi i amb el del la resta de professionals.
- **Adaptació i canvi:** capacitat per adaptar-se a les diferents situacions que es donen en el dia a dia del servei, així com en els que es poden donar a l'entorn de l'equipament
- **Gestionar:** tenir la capacitat per gestionar projectes d'animació sociocultural, adaptant-lo a les necessitats del territori. A més, els coordinadors dels equipaments infantils hauran de tenir la capacitat per gestionar, no només el projecte, sinó els recursos econòmics, els espais i el temps de l'equipament.

Ràtio

El nombre mínim de professionals als equips de les ludoteques depèn dels serveis que presti el centre i del seu aforament màxim. En tot cas, l'equip de professionals del centre ha d'estar format per un mínim de dos professionals inclòs el coordinador o coordinadora del servei. La proporció d'infants per professionals per cada grup situat en un espai diferenciats és com a màxim la següent:

a) 2 professional de l'equip bàsic /24 infants de 0 a 3 anys (sempre acompanyat d'un familiar). b) 2 professional de l'equip bàsic /24 infants de 4 a 12 anys. A partir dels 2 professionals la ràtio continuarà 1 professional per cada 12 nens de més.

Per les sortides de l'equipament es farà servir el decret 137/2003, és a dir, 2 professionals cada 20 infants. A partir dels 2 professionals la ràtio continuarà 1 professional per cada 10 nens de més.

Formació i Supervisió

L'empresa gestora garantirà la formació dels professionals. El conveni de lleure estableix que com a mínim, " els treballadors i treballadores poden dedicar-se a cursos de reciclatge adequats a la seva especialitat o funció i dins la seva jornada laboral fins el 3% de la seva jornada en còmput anual, acumulable trimestralment en un mateix període o de forma simultània".

Més enllà d'aquesta obligació entenem que l'Ajuntament ha de vetllar per la qualificació del personal com a un element de qualitat en la prestació del servei i garantir i exigir la formació del personal, sense perjudici del bon funcionament del servei (substitució per formació si escau). Per tant, caldrà tenir en compte, en la elaboració dels plec, que una de les obligacions de l'adjudicatari hauria de ser donar la formació especificant el numero d'hores adients, igual o superior al que diu el conveni.

Recursos i material

Els equipaments infantils haurien d'estar dotats dels materials i recursos necessaris pel correcte desenvolupament del seu dia a dia i per afavorir l'aprenentatge dels infants dins l'equipament.

Tal com indica la llei i com s'està aplicant en els nostres equipaments infantils, no es permetrà la instal·lació ni explotació de màquines recreatives, o en general altres que vagin accionades amb diners o altres formes de pagament .

Els recursos materials dels equipaments es poden dividir bàsicament en tres grups:

Mobiliari

Ha de ser funcional, de materials adequats i resistents. Els prestatges o armaris per l'ús dels infants no haurien de superar el 1'5m. d'alçada. Les taules i cadires han de ser fàcilment apilables, amb dimensions i alçada adequades a les edats dels usuaris. Es considera recomanable, disposar de dues alçades de taules i cadires, diferenciant el mobiliari dels infants més petits (3-6 anys) de la resta. També, pensant en els més petits es recomana l'ús de cantoneres arrodonides per tal d'evitar accidents.

Material d'equip bàsic

El material d'equip bàsic, és l'element principal de l'activitat dels equipaments infantils i es considera material de llarga durada.

A les ludoteques el recurs material principal és el fons lúdic, compostat per jocs, joguines i materials diversos. Aquest fons lúdic ha d'estar seleccionat en base a un seguit de criteris:

Educatius: els jocs i joguines seleccionats tenen com a principal objectiu la diversió dels infants. Han de ser estimuladores del creixement i dels aprenentatges motrius, cognitius, afectius i socials dels infants. En aquest sentit es tindrà en compte els valors i continguts que transmeten descartant tots aquells materials lúdics que fomentin la violència, la discriminació i el tracte degradant entre els infants.

Qualitat: les ludoteques hauran de buscar una bona relació qualitat-preu. Prioritzant les joguines sòlides, resistents i boniques, sabent que aquestes han de respondre als gustos i necessitats dels infants. El grau de fiabilitat d'una joguina ha de respondre a les pautes següents: materials de fabricació i criteris educatius. D'altra banda, les joguines s'han de mantenir arreglades i netes.

Seguretat: la selecció del fons lúdic ha de tenir en compte l'edat dels usuaris/es, ja que una joguina pot ser segura per a unes edats i no ser-ho per a d'altres. S'hauran de prendre les mesures necessàries perquè el seu ús sigui adequat a la seva finalitat. A més totes les joguines han de complir la normativa de seguretat de les joguines establerta en el Reial Decret 2330/85. Cal també tenir especial cura a evitar l'accés dels usuaris i usuàries als jocs no adequats per a la seva edat o condicions, evitar l'accés dels usuaris/es als materials no adequats, per aquesta raó s'hauran de mantenir arranats i en bon estat de netedat i seguretat i s'han de prendre les mesures perquè el seu ús sigui adequat a la seva finalitat.

Diversitat: Les ludoteques hauran de seleccionar el seu fons lúdic en funció de les característiques de desenvolupament dels usuaris/es i de l'entorn on es troba el servei, tenint en compte que sigui variat i doni resposta a les diferents propostes de joc, tenint en compte criteris de versatilitat i diversitat de materials, nombre de jugadors, ambientacions, etc..

Anàlisi i classificació: totes les ludoteques hauran d'elaborar un registre del seu fons lúdic, on es determini l'inventari actualitzat dels jocs i joguines i on es recullin les dades descriptives principals de cada unitat de joc i els valors que transmet, així com la seva classificació segons l'activitat lúdica que desenvolupa.

Quantitat: una ludoteca, no ha de contenir totes les joguines que hi ha al mercat, però sí una quantitat suficient, en funció del nombre i edats dels infants i de les diferents tipologies de joc: exercici, simbòlic, construcció i regles i també tecnològic.

El nombre total de joguines té relació directa amb el nombre d'infants i l'espai físic de què es disposa: metres quadrats sala → nombre d'infants → nombre de referències.

Una possible fórmula per identificar la quantitat de fons lúdic tenint present els metres quadrats de la sala o sales, i els infants que hi tenen cabuda seria:

- 1 infant: entre 12 i 15 referències (joc o joguines registrades)

- 4 m2: 16 referències (jocs o joguines registrades)

Aquest nombre de referències té en compte les diferents tipologies de joc, tenint present que el joc simbòlic, per les seves característiques i necessitat de varietat d'elements, sempre comptarà amb una dotació superior a la resta de tipologies de joc.

Altres: tenint en compte l'element socialitzador de la joguina, les ludoteques hauran d'intentar, en la mesura del possible, posar a l'abast dels infants aquelles joguines o propostes de joc que per diferents raons (mides, preus, característiques) no són habituals en les llars dels infants (com per exemple: una caseta de fusta amb dos pisos, un escalextric gran, etc.)

És recomanable disposar d'un fons de documentació organitzat amb catàlegs, fitxes i documentació pels serveis d'assessorament a les famílies i per la difusió de jocs i joguines. Aquest servei té per objecte dinamitzar i donar a conèixer recursos lúdics per posar a l'abast alternatives educatives i d'entreteniment al públic en general. Aquest servei ha de ser ofert en un espai habilitat en la instal·lació i ha de comptar amb els recursos i materials que facilitin l'arxiu i l'ordenació adequada.

En el cas dels Casals infantils el recurs material dependrà del material necessari segons el centre d'interès o les activitats programades del mateix servei. Tot i ser un apartat molt obert, tota la selecció es farà sota uns criteris determinats:

Qualitat: els materials han de tenir un grau de qualitat que permeti l'òptima realització de les activitats que es realitzen en el servei. Els recursos i materials lúdics s'han de mantenir arranats i en bon estat de netedat i s'han de prendre les mesures perquè el seu ús sigui adequat a la seva finalitat.

Seguretat: tots els materials hauran de complir uns mínims de seguretat, en cas de que es considerin materials no adequats, sempre se'n farà ús sota la mirada atenta d'un professional (com per exemple: fer ús de pintures sense dissolvents, eines que no puguin provocar ferides, etc.). Cal tenir especial cura per evitar l'accés dels usuaris/es als materials no adequats, per aquesta raó s'hauran de mantenir arranats i en bon estat de netedat i seguretat i s'han de prendre les mesures perquè el seu ús sigui adequat a la seva finalitat.

Diversitat: els casals infantils hauran de seleccionar el seu material en funció de les característiques de desenvolupament dels usuaris/es i de l'entorn on es troba el servei i de l'espai on es realitzen les diferents activitats (com per exemple: materials per activitats d'interior o activitats exteriors). A més, els materials hauran de ser variats i diversos en funció de les edats dels usuaris/es.

En el cas d'incloure contes, jocs i joguines, hauran d'estar seleccionats amb criteris educatius i per tant estimuladors del creixement i dels aprenentatges motrius, cognitius, afectius i socials dels infants. En aquest sentit es tindran en compte els valors i continguts que transmeten descartant tots aquells materials lúdics que fomentin la violència, la discriminació i el tracte degradant entre els infants.

Funcionalitat: tots els materials han de ser útils pel desenvolupament de les activitats, projectes i actuacions en el marc d'actuació específic del servei.

Quantitat: La quantitat de material haurà de donar resposta al número d'usuaris/es apuntats o assistents a les diferents activitats.

Material fungible

Són tots aquells materials bàsics i necessaris pel correcte desenvolupament del dia a dia i, sobretot, de les activitats.

En aquest cas els casals infantils, per la seva especificitat, hauran d'estar dotats d'un major número de material fungible que les ludoteques.

Un conjunt bàsic amb el que tot equipament hauria de comptar seria: papers, llapis, colors, cartolines, pinzells, pintures, pega, clips, celo, etc.

En el cas específic dels casals, aquest material s'ampliaria, segons les activitats o centre d'interès que facin, com per exemple: estris i menjars per la cuina, llavors, fang, etc.

7.9. ESPAIS

Hi ha dues opcions a l'hora d'implementar un casal o ludoteca infantils:

- a) En una infraestructura específica (edifici) per a l'equipament
- b) En un espai específic dins un edifici amb altres equipaments i serveis.

Malgrat els equipament de lleure infantils estiguin compartits amb altres serveis han de tenir el seu propi espai independent com a qualsevol equipament, tal i com regula el decret de ludoteques " *les ludoteques han d'ocupar la totalitat d'un edifici o una part d'aquest, completament independitzat. En aquest cas, les seves dependències, que han d'estar comunicades entre si mitjançant espais comuns, han de constituir una unitat independent*". El mateix criteri es farà servir pels casals infantils.

A l'estudi hem constatat que hi ha un 79% d'equipaments de lleure que comparteixen instal·lacions amb altres serveis. La majoria comparteixen amb un centre cívic (34% dels equipaments) i un 16 % comparteixen amb escoles. La decisió de la ubicació requerirà una anàlisi dels punts forts i febles en general i de les possibles propostes en particular. A l'annex 1 adjuntem un quadre analític dels elements principals que configuren els punts forts i febles de cada opció.

Independentment del lloc on estigui ubicat l'equipament infantil caldrà assegurar unes característiques bàsiques:

- Garantir al màxim d'accessibilitat a l'equipament.
- Garantir el compliment dels mecanismes de seguretat i d'emergència
- Establir com a prioritaris els criteris de funcionalitat tant en el disseny de l'espai com en els materials i mobiliari d'ús.
- Proporcionar un espai còmode i pràctic pels infants.
- Oferir una estètica atractiva per als infants, pensant en tots els elements de pintura i decoració i fent un espai agradable i acollidor.
- Complir el major nombre de paràmetres sostenibles (consums, mobiliari, ús de materials fungibles, reciclatge, etc).
- Els equipaments i el mobiliari han d'estar adaptats a les edats i característiques dels infants i s'han d'evitar materials de risc.
- Disposar de sistemes de regulació de temperatura:aire condicionat i calefacció.
- En el cas en què els espais siguin polivalents, es garantirà la seguretat pels infants usuaris.

Espais mínims

Basant-nos en el decret de ludoteques i els serveis definits en aquest model els espais mínims dels casals i ludoteques seran els següents:

Per serveis bàsics:

Zona d'acollida; Espai/s de jocs en les ludoteques; sales temàtiques, d'activitats per grups d'edat i/o tallers als casals; Àrea d'administració i gestió; Magatzem; Sanitaris; Espai exterior o pati. En el cas de no disposar d'espai exterior propi caldrà assegurar la utilització d'un espai exterior proper; Zona multimèdia. Potser un espai separat o en una zona dins de l'espai de jocs i/o tallers.

Altres espais complementaris:

- Espai específic per menjar: Necessari sempre que hi hagi previst el servei de vacances d'estiu amb dinar.
- Cambra amb canviador pels centres amb servei complementari de ludoteca en família 0-3 anys

Definicions dels espais bàsics als equipaments de lleure

Espais	Definicions
Espais bàsics	Són els espais necessaris a tots els equipaments de lleure infantils
Espais de joc	<p>Són les àrees de les ludoteques assignades per a la pràctica de joc i activitats per part de les persones usuàries. Han de disposar de zones de jocs diferenciades atenent a les característiques i necessitats de cada tipus de joc. En cas que un equipament disposi de diferents àrees o espais de joc, ha de mostrar de manera visible, a través de colors o signes entenedors, les edats de les persones usuàries a qui s'adreça cada espai, així com l'aforament màxim.</p> <p>Els casals infantils poden disposar d'un espai denominat "espai de joc" amb el material necessari per la pràctica de joc pensat en els diferents grups d'usuaris.</p> <p>Un d'aquests espais hauria de disposar d'una pica.</p>
Espais Taller, sales temàtiques i/o d'activitats per grups d'edat	<p>Són els espais dels casals destinats a activitats grupals i tallers que han de disposar de mobiliari adequat a les finalitats de què són objecte. Les eines i recursos destinats a activitats de taller han de ser desats en llocs segurs i només hi tindrà accés el personal professional del centre.</p> <p>Han de mostrar, de forma visible, el nom del taller o activitat que es realitzi, així com les edats a les que es dirigeix i l'aforament màxim que pot acollir aquella sala.</p> <p>Les ludoteques poden disposar d'uns espais denominats "sales taller" per a la realització d'activitats lúdiques, creatives i manuals dels seus usuaris i usuàries, les quals han de disposar del mobiliari adequat a les finalitats de què són objecte.</p> <p>Un d'aquests espais hauria de disposar d'una pica.</p>
Zona d'acollida	És la zona de pas destinada a rebre als infants quan accedeixen a l'equipament.
Àrea de gestió i d'administració	És el despatx del coordinador del centre i sala per rebre visites .
Zones de magatzem	<p>Espais per a l'emmagatzematge de material lúdic i de material necessari per les diferents activitats i tallers que s'ha de preveure a tots els equipaments de lleure infantils. Aquest espai ha de ser per a ús exclusiu del personal professional de l'equipament.</p> <p>Aquest espai podrà acollir la rentadora necessària per la neteja de les joguines.</p>
Sanitaris	Són els espais amb serveis sanitaris
Espai exterior o pati	<p>És l'espai exterior que dona diferents possibilitats de joc. Aquests espais han de disposar de totes les mesures adequades per tal d'evitar accidents i riscos. Aquest espais no computen en la determinació de l'aforament màxim del centre.</p> <p>Si alguns equipaments no tenen pati, buscaran alternatives d'espais lliures vinculats als equipaments (acords amb escola propera, utilització d'una plaça segura propera, etc).</p>
Altres espais	Són els espais necessaris en funció dels serveis complementaris que realitzin
Espai específic per menjar	És l'espai on els infants poden dinar sempre que hi hagi previst el servei complementari de vacances d'estiu amb dinar.
Espai equipat amb noves tecnologies	És l'espai destinat al servei de jocs i noves tecnologies dotat amb ordinadors. Aquest equips poden ser portàtils per facilitar que l'espai pugui ser destinat a altres usos. També pot ser itinerant o condicionar un racó dins un espai (per exemple amb els equips portàtils que es poden tenir dins un armari o corner itinerant o en baguls, etc).
Cambrador amb canviador	És l'espai destinat a canviador de bolquers necessari quan a l'equipament hi ha el servei de ludoteca de petita infància

Estàndards o ràtio d'ocupació

La ràtio mínima oscil·larà entre un mínim de 3 m² i un òptim de 4 m² per infant. Aquesta ràtio marcarà l'ocupació màxima d'un espai en funció de la mida de les dependències i de la capacitat màxima de les vies d'evacuació existents d'acord a la Norma Bàsica de l' Edificació de Condicions de protecció contra incendis en els edificis CPI-96.

Necessitats d'espai dels centres per a infants:

Espais	Superfícies mínimes estimades	Unitats estimades
aules (zona de jocs o d'activitats per grups d'edat i temàtics) o tallers (ben condicionats pel contingut del taller)	50 m ² si és una ludoteca que disposa d'un sol espai de joc.	1
	En els casals i/o ludoteques que disposin de més d'una sala, aquesta ha de tenir com a mínim 3 m² per infant . Cada grup de 12 nens haurà de tenir un espai mínim de 36 m ²	2 a 4
Zona d'acollida, passadissos i zones de pas	2 m ² per persona	
Àrea d'administració i gestió	10m ²	1
Magatzem	15 m ²	1
Serveis	4 m ² per servei	2 per planta
Serveis adaptats	4 m ² .(per 10 persones)	1 per planta
Espai exterior o pati	100 a 300 m ²	1

Espais complementaris

espai multimèdia	3m ² per infant que l'utilitza simultàniament.	1
Sala polivalent (jocs motrius, actes, menjars...)	3 m ² per infant que l'ha d'utilitzar	1
Reserva d'aparcament cotxets i guarda-roba	entre 10 a 15 m ² .	1

Total aproximat de superfície útil interior.

120 m² a 475 m²+ pati

Caldria garantir que tots els espais existents estiguin habilitats de manera digna, ben condicionada i que afavoreixi el bon ús (parets pintades, finestres aïllades, llum necessària, etc.), que les instal·lacions siguin atractives visualment i funcionalment (colors, elements decoratius, estètica del mobiliari).

Cal garantir l'accessibilitat total dels equipaments per les persones amb discapacitats físiques.

D'acord a l'article 53 de la Ordenança Municipal de les Activitats i dels establiments de concurrència Pública de Barcelona les condicions de capacitat dels locals es faran públiques per mitja d'un rètol, fixat als accessos del local.

Seguretat i riscos

Els equipaments i el mobiliari han d'estar adaptats a les edats i característiques dels usuaris i usuàries, i s'han d'evitar cantoneres, materials de risc o estellables i obstacles aliens a l'estructura de l'espai d'acord amb la normativa aplicable en aquesta matèria.

Tal i com contempla el decret de ludoteques "tots els centres han de disposar d'una farmaciola, que ha d'estar fora de l'abast dels infants, degudament tancada, i que ha de contenir el material necessari per fer unes primeres cures."

El procediment d'actuació més proper seria el que s'aplica a les escoles, per aquest motiu, adjuntem a l'annex nº 2 les instruccions de la Direcció General de Recursos Sanitaris per la farmaciola escolar que concreta què ha de contenir la farmaciola i l'actuació davant una ferida lleu.

Els jardins, terrats i patis on es fan activitats lúdiques han de disposar de totes les mesures adequades per tal d'evitar accidents i riscos, entre d'altres, d'abocaments. Han de comptar amb sistemes de protecció i seguretat per evitar i prevenir la caiguda accidental d'objectes des de l'exterior o des de l'interior del mateix recinte.

En el cas d'instal·lar sorrals en l'espai exterior, cal garantir un manteniment higiènic i sanitari correcte.

Els locals i instal·lacions han de complir la normativa vigent en matèria de seguretat, higiene, sanitat, habitabilitat, accessibilitat i supressió de barreres arquitectòniques, així com altres condicions en matèria d'edificació determinades per la normativa vigent, tenint en compte l'edat de les persones usuàries a les quals va destinat el servei.

8. ESTANDARS ECONÒMICS I ANÀLISI DE COSTOS

SIMULACIO DE POSSIBLE ESTRUCTURA DE COSTOS DE GESTIÓ I FUNCIONAMENT D'EQUIPAMENTS INFANTILS

SUPOSIT 1						Equipament bàsic: = ó < 24 nens diaris. Entre 120 i 142m2	
DESPESES PER CONCEPTES				SUBTOTALS		% Sobre cost directe	
PERSONAL				41.965,00		65,99%	
Categoria		Dedicació H/setmana	Cost empresa (*)				
Coordinador de servei (cat. Cood projectes)		30,00	22.000,00	22.000,00			
Monitor (cat. coordinador d'activitats)		25,00	16.500,00	16.500,00			
Provisió per formació i riscos laborals	2,00%			770,00			
Provisió per absentisme	5,00%			1.925,00			
Altres provisions (trienis, desviacions conveni..)	2,00%			770,00			
FUNCIONAMENT	Activitats Any	Hores/Any	Preu/hora Cost/Act.	8.898,00		13,99%	
Talleristes, honoraris professionals	10,00	30,00	23,00	690,00			
Material per tallers i activitats		3.000,00		3.000,00			
Desplazament i entrades, sortides culturals	11,00		7,00	1.848,00			
Reforç professional sortida	11,00	44,00	15,00	660,00			
Reparacions i manteniment, d'equips de TV, video, projecció, megafonia, musica, etc.		1.200,00		1.200,00			
Manteniment de fons lúdic		500,00		500,00			
Material fungible d'oficina i informàtic				1.000,00			
Altres despeses de funcionament	Mesos o m2	Preu/mes	Preu/m2	12.732,50		20,02%	
Neteja	142,00		20,00	2.840,00			
Manteniment	142,00		20,00	2.840,00			
Consum elèctric	142x11	1,25	177,50	1.952,50			
Consum aigua	11,00	20,00	220,00	220,00			
Consum telefon	12,00	30,00	360,00	360,00			
Manteniment de soff i hard				1.000,00			
Disseny i producció publicitat equipament i/o altres activitats	3,00		600,00	1.800,00			
Llising fotocopidora				1.000,00			
Línea ADSL				720,00			
TOTAL DE COSTOS DIRECTOS				63.595,50		100,00%	
Despeses Generals % del costos directes	7,00%			4.451,69			
Supervisió tècnica, Assessoraments fiscals i laborals, Repercussió despeses d'estructura de l'empresa matriu, Assegurança de responsabilitat civil, Anuncis, ...							
Marge empresarial (benefici) % del costos directes	6,00%			3.815,73			
TOTAL COST NET SERVEI				71.862,92			
IVA	8,00%			5.749,03			
PREU CONTRACTE				77.611,95			

(*) Calculat en funció de les taules salarials del 2010 del conveni de lleure

SUPOSIT 1.1. Monitor de suport per grup amb discapacitat dificultats d'integració o altres circumstàncies					
Monitor de temps lliure		15,00	8.500,00		
Altres despeses de personal	2,00%		170,00		
	5,00%		425,00		
	2,00%		170,00	9.265,00	
Altres despeses gestió i IVA	7,00%		648,55		
	6,00%		555,90		
				10.469,45	
	8,00%	0,08	837,56		
TOTAL COST MONITOR DE SUPORT				11.307,01	

El preu del personal està calculat en funció del conveni de lleure del 2010 i unes categories mínimes que poden ser superades per l'òrgan contractant

9. ESTANDARS DE SERVEIS PER HABITANTS

A l'octubre de 2010, a la ciutat de Barcelona hi ha 51 ludoteques i casals d'infants públics i 101.612 infants de 4 a 12 anys que són les edats potencials dels usuaris dels equipaments de lleure infantils.

Tenint en compte que l'abast territorial dels casals és el barri principalment (un 90% dels infants dels equipaments de lleure infantils són de barri) i la tendència que apunta la Mesura de Govern "Els barris de Barcelona", entenem que l'estàndard en termes generals seria el d'un equipament infantil per cada barri.

Aquesta ràtio s'adaptarà en funció de:

- L'extensió territorial del barri
- L'orografia, accessibilitat i connectivitat
- La resta d'oferta d'equipaments infantils dels barris (centres oberts municipals o de la xarxa)
- Les necessitats socials de la comunitat
- El nombre de nens i nenes entre els 4 i 12 anys que tingui el barri

A l'hora de plantejar la ubicació territorial d'un equipament de lleure nou cal tenir presents els següents criteris:

- Centralitat geogràfica en el barri on s'ubiqui que possibiliti un major facilitat d'accés dins el barri. Un altre factor important és la facilitat d'accés a l'equipament amb transport públic.
- Zona de trànsit dels infants: si s'ubica l'equipament de lleure infantil en una zona de transit d'infants (proper a centres docents o a equipaments que són utilitzats per aquest sector de la població) ajuda en gran mesura a apropar els seus serveis al públic objectiu destinatari.
- Visibilitat ciutadana: És molt important que els equipaments de lleure infantils siguin coneguts a nivell ciutadà, és a dir, que els veïns del barri d'actuació l'incorporin com a un servei públic més i que, sigui el màxim de visible a les persones transeünts. Cal tenir en compte que malgrat els destinataris dels equipaments són els infants, les famílies responsables dels infants han de conèixer l'existència de l'equipament.
- No tenir a prop vies ràpides i valorar positivament la proximitat de parcs i àrees de jocs per l'ús i per facilitar les entrades i sortides dels infants i evitar riscos en relació al tràfic rodat.

10. AVALUACIÓ I INDICADORS

L'avaluació és el procés que determina l'eficàcia i eficiència del projecte educatiu de l'equipament i el grau d'obtenció dels resultats marcats i de l'assoliment dels objectius plantejats.

La finalitat de l'avaluació ha de ser la millora constant del servei, establint mecanismes d'adequació del projecte mitjançant la recollida de dades objectives que permeti verificar, seguir i valorar el projecte per oferir una qualitat adient.

SISTEMES D'AVALUACIÓ

Els sistemes d'avaluació en els equipaments infantils, pel que fa a temporalitat, podran ser:

Diària: És recomanable que diàriament s'ompli una fitxa valorativa que permeti la reflexió i la revisió de totes les activitats realitzades o es pot optar per omplir-lo en cas d'alguna incidència. En tot cas, és imprescindible recollir les dades d'assistència diària tant en els serveis bàsics com en els complementaris.

Setmanal: Suposa un seguiment més global de la dinàmica de l'equipament. Aquest espai es tradueix en una reunió entre tot l'equip d'educadors que permeti tractar temes específics de funcionament, organització, presa de decisions, coordinacions d'activitats i altres.

Mensual: Mitjançant un formulari que reculli les dades bàsiques dels indicadors del servei, es podrà analitzar i veure la realitat del mateix. Suposa una avaluació dels resultats per extreure conclusions i millorar el funcionament futur.

Trimestral: Cada trimestre serà necessari fer una valoració acurada dels indicadors per analitzar els resultats i fer les modificacions pertinents per la millora del servei.

Anual: Suposa una revisió de tot el projecte de l'equipament, traduït en una memòria que recollirà totes les dades i valoracions del funcionament i ús del servei.

INDICADORS

Per poder dur a terme l'avaluació caldrà establir un seguit d'indicadors que seran els que permetran mesurar el grau d'assoliment dels objectius dels serveis bàsics. Igualment caldrà incorporar els indicadors dels serveis complementaris que ofereixi l'equipament.

La formulació d'indicadors d'avaluació ha d'estar en sintonia amb els objectius plantejats i ha de garantir unes propietats mínimes per poder ser operatius:

- Han de ser conseqüents amb els propis objectius operatius del projecte.
- Han de ser objectius, clars i sense possibilitat de dobles interpretacions.
- Han de ser mesurables, ha d'haver-hi un sistema per donar una única resposta.
- Han de ser comprovables de la mateixa manera per tothom.
- Han de ser inalterables dins del projecte.
- Han de ser indivisibles.

Els indicadors que avaluen els resultats d'una intervenció expressen un valor quantitatiu o qualitatiu d'allò que avaluen.

Indicadors quantitius

LUDOTECA	CASAL INFANTIL
Dades numèriques respecte els inscrits	
Nº de places ofertes segons franges d'edat per a tots els serveis.	
Nº de places ofertes segons franges d'edat per activitat	
Nº d'infants i famílies inscrites: places cobertes (edats i sexe)	
Nº d'infants que han cursat baixa i motiu	
Nº d'infants en llista d'espera (edats)	
Nº d'infants amb discapacitats participants amb educador/a de suport (i edats)	
Nº d'infants amb discapacitats participants sense educador/a de suport (i edats)	
Nº d'infants de famílies novingudes que utilitzen el servei (edat i sexe)	
Dades numèriques respecte les activitats	
Nº d'activitats realitzades mensualment segons programació establerta (internes, externes, de col·laboracions amb entitats i obertes al barri)	
Nº d'activitats al mes que s'han realitzat de forma participativa amb els usuaris/es de l'equipament.	
Nº d'accions específiques relacionades amb al calendari festiu i de promoció cultural.	
Nº d'infants participants en les activitats (internes i extraordinàries)	
Nº de pares i mares participants en les activitats programades	
Dades numèriques respecte les relacions establertes	
Nº de reunions previstes i realitzades amb tots els agents que hi intervenen en el procés (equip d'educadors, empresa gestora, districte i agents externs)	
Nº d'entitats amb qui s'ha col·laborat	
Nº d'assessoraments realitzats a famílies i altres entitats.	
Dades numèriques respecte els recursos materials i econòmics	
Nº de joguines i materials inventariables ⁴ totals, Nº d'altres i Nº de baixes.	
Seguiment pressupostari amb entrega mensual detallada.	

Indicadors qualitius

LUDOTECA	CASAL INFANTIL
Grau d'assoliment dels objectius	
Adequació dels objectius dels programes a les necessitats dels infants i pares	
Grau d' implicació dels usuaris en els programes	
Grau de cohesió de grup (tant de famílies com d'infants)	
Integració dels infants amb discapacitats o en situació de risc social	
Observacions i/o informes sobre l'evolució dels infants amb necessitats especials	
Varietat de les propostes, tallers i activitats	
Resposta en demandes concretes i col·laboracions realitzades desinteressadament per part de les famílies (en festes extraordinàries, decoració de la ludoteca,...)	
Observació dels materials de joc o de tallers i activitats més utilitzats i de més èxit per conèixer i adequar millor l'oferta lúdica als usuaris/es del servei.	
Tipus d'assessoraments demanats i per quin perfil d'usuari/a o entitat per adequar-nos millor a la realitat social que ens envolta	
Grau de satisfacció dels usuaris (tant famílies com infants). Valoració dels resultats enquesta de satisfacció	
Recull i valoració de les aportacions a la bústia de suggeriments	

⁴ Amb materials inventariables ens referim a tot aquell material d'equip, específic i necessari per les activitats.

MECANISMES DE RECOLLIDA D'INFORMACIÓ

A partir d'aquests criteris bàsics d'avaluació, es desenvoluparà de forma continua un seguiment i un control dels aspectes que engloben els equipaments infantils. Els mecanismes que s'empraran per a la recollida d'informació i per dur a terme el procés d'avaluació són:

1. Registre d'assistència diari amb raport mensual d'usuaris/es.
2. Fitxes de valoració diària o d'incidències.
3. Fitxa d'indicadors quantitatius mensual.
4. Fulls de suggeriments a disposició de les famílies i dels usuaris/es.
5. Enquestes de satisfacció dels usuaris (realitzades periòdicament).
6. Constància de les reunions d'equip.
7. Constància de les reunions amb pares, mares i tutors.
8. Constància de les reunions amb el Districte i amb els serveis d'infància de l'Ajuntament.
9. Constància de les entrevistes individuals amb els pares, mares o tutors (en cas de que fos necessari).
10. Memòria anual.

11. ANNEX: PLA FUNCIONAL DELS CASALS I LUDOTEQUES

Pla Funcional Casals i ludoteques

Introducció

El contingut d'aquest pla funcional està extret i, i per tant en coherència total, amb el **Model Municipal de Casals i ludoteques**, elaborat pel departament d'Infància i famílies de la Direcció de Serveis d'Acció social amb la col·laboració del departament de Recerca d'ASiC, el Servei d'Educació Infantil i Primària de l'IMEB, la Direcció de Joventut, el departament de Projectes Urbans d'Urbanisme i els equips tècnics d'infància dels deu Districtes de la ciutat.

Els Casals i ludoteques formen part de la cartera d'equipaments infantils municipals, juntament amb els Espais familiars i els Centres Oberts.

Definició

Les ludoteques són equipaments *que tenen una finalitat lúdica, socioeducativa, cívica, cultural i inclusiva que elaboren i porten a terme un projecte socioeducatiu. Tenen com a objectiu principal garantir el dret de l'infant i del jove menor d'edat al joc, col·laborant així en el desenvolupament integral de la persona, per la qual cosa estan dotats d'un fons organitzat de jocs, joguines i altres elements lúdics.*

Les ludoteques municipals són serveis públics diaris on un equip de professionals orienta els infants per gaudir d'una selecció de jocs sensorials, de manipulació, de moviment, simbòlics, de construcció, de regles i jocs multimèdia adequats a la seva edat i afavoreix la participació dels infants en les activitats socioculturals del seu entorn.

Els casals infantils són espais estables de trobada on els infants tenen la possibilitat de compartir el seu lleure, propiciant l'intercanvi i la col·laboració entre ells.

Són espais de relació i acció sociocultural que tenen una finalitat creativa, socioeducativa, cívica, cultural i inclusiva. La metodologia es centra en l'activitat i el grup. Les activitats poden ser: de trobada i relació, de joc, d'expressió, esportives i tallers diversos.

Els casals municipals són serveis públics diaris on un equip de professionals especialitzat dinamitza les activitats i els grups i afavoreixen la participació activa dels infants en les activitats socioculturals del seu entorn.

Serveis que es presten

Serveis bàsics: de caràcter preceptiu, són els que han de donar tots els equipaments d'una mateixa tipologia. Hi haurà serveis bàsics dels casals infantils i serveis bàsics de les ludoteques.

Serveis complementaris: de caràcter opcional, són aquests serveis que poden donar alguns casals infantils o algunes ludoteques en funció de les necessitats del barri, el programa d'infància del Districte, però no necessàriament tots els equipaments d'una tipologia.

Serveis bàsics Ludoteca:

Joc lliure: El joc lliure és l'eix principal d'activitat de la ludoteca. En aquest sentit, la selecció del fons lúdic haurà de respondre a una tria acurada, tenint present les característiques dels infants en quant a edat, moment de desenvolupament i interessos. Totes les ludoteques hauran de donar resposta a diferents tipus de joc: Joc d'exercici, Joc simbòlic: Joc de construcció o disposició: Joc de regles i joc tecnològic, com un dels jocs que totes les ludoteques haurien d'incorporar.

Joc i activitats dirigides: Resulten recursos adequats per treballar objectius específics, que poden ser de caràcter físic, socio-afectiu, cultural o amb contingut específic. Habitualment aquestes activitats es proposen als infants, el quals accedeixen lliurement, però també poden ser, ocasionalment, propostes grupals on hi participen tots els infants.

Serveis bàsics Casal Infantil:

Activitats en grup: Són activitats que promouen les relacions personals amb el grup d'iguals (com per exemple: buscar un nom per tot el grup, preparar la rua de carnaval, decoració i creació d'elements per l'equipament, etc.). Tots els Casals infantils hauran de tenir una oferta variada que respongui als interessos i necessitats de la població objectiva, tenint present les peculiaritats del territori.

Activitats dirigides i centres d'interès: El contingut o la tècnica proposada són l'element clau d'interès i motivació. En podem trobar gran diversitat, en funció de les demandes, necessitats o interessos dels usuaris/es. Poden ser puntuals com la preparació de la fi de trimestres, l'educació vial o jocs de colla per jugar a l'aire lliure, etc. o poden formar part d'un centre d'interès que pot tenir durades diverses com per exemple el circ, un equip de futbol o la colla de diables, etc.

Tallers: Són activitats periòdiques per complementar l'oferta d'activitats i cobrir una part important en el desenvolupament dels infants, els equipaments infantils podran oferir tallers que englobin les diferents àrees i interessos dels destinataris. El concepte de taller s'utilitza en un sentit ample, per descriure activitats molt diverses: de plàstica, artística, musical, cinema, mediambiental, dansa, cuina, etc.

Sortides: Les sortides són activitats que es realitzen per treballar programes de caire lúdic, cultural, mediambiental o esportiu.

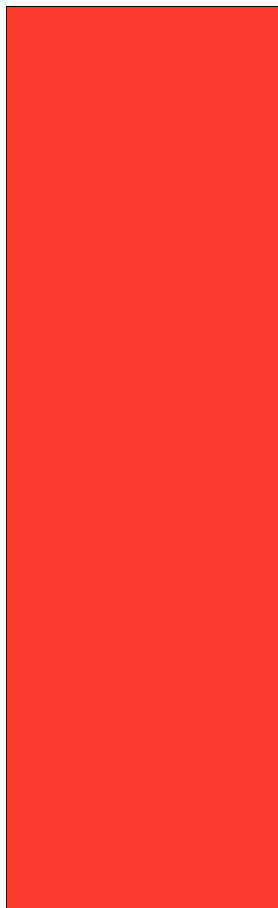
Serveis bàsics comuns a casals i ludoteques

Espai de berenar: Els equipaments infantils hauran de preveure un temps, previ a l'activitat, i un espai adequat, destinat al berenar dels infants.

Interrelació amb les famílies: l'educació i treball amb els infants requereix de la complicitat amb les famílies i la seva implicació. Aquesta interrelació es pot dur a terme de moltes i diverses maneres, sempre en funció de les possibilitats i recursos i facilitant les eines adequades, com per exemple: preveure espais de temps on pares i mares puguin compartir estones de jocs amb els seus fills, organitzar activitats amb les famílies, xerrades informatives, sessions formatives per pares i mares, espais de trobada on les famílies tinguin l'oportunitat de compartir i dialogar entre ells, etc. Sempre en funció de les necessitats i possibilitats de l'equipament.

Interrelació amb l'entorn: Crear xarxa amb la resta d'equipaments del barri és fonamental per potenciar el teixit sociocultural del territori. Col·laborar amb d'altres equipaments (com el casal d'avis, centres cívics, etc.) amb el teixit associatiu del barri i participar en el calendari festiu del territori són oportunitats de crear un espai enriquidor de relació intergeneracional i de fruit i compartir amb la resta del barri o

amb l'entorn més proper amb activitats extraordinàries de caràcter lúdic i participatiu.
Servei de jocs i activitats a l'aire lliure: Els casals i ludoteques han de tenir un espai pati on els infants puguin desenvolupar activitats a l'aire lliure. En cas d'impossibilitat que l'equipament disposi d'aquest espai, caldrà assegurar que aquestes activitats es podran fer en un espai exterior molt proper, mitjançant acords amb algun equipament o fent ús d'una plaça o parc infantil. En aquest cas, cal tenir en compte les ràtios infant/professionals que marca el decret 137/2003.

Serveis complementaris Ludoteca:

- Servei de ludoteca de petita infància de 0-3 anys
- Servei per les escoles
- Servei de préstec
- Sortides

Serveis complementaris Casal Infantil:

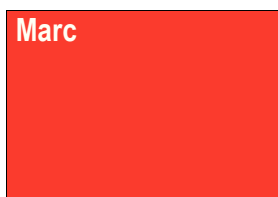
- Colònies

Serveis complementaris comuns a casals i ludoteques

- Projecte 12-16
- Casal de vacances escolars
- Servei d'acompanyament a l'estudi
- Servei de jocs i activitats multimèdia
- Cessió d'espais

- Diferents activitats de lleure que facilitin l'educació en valors, la socialització i la participació dels infant i que alhora facilitin a l'infant divertir-se, expressar-se, relaxar-se, experimentar, créixer en autonomia, iniciativa i autoconeixement.
- Activitats lligades al calendari festiu.
- Participació en activitats i projectes del territori
- Joc lliure amb jocs i joguines amb intencionalitat educativa
- Activitats grupals i tallers a partir d'un projecte educatiu.

- La llei dels Drets i les Oportunitats de la Infància i l'Adolescència de juny del 2010.
- El Decret 94/2009 de la Generalitat de regulació de les ludoteques de 9 de juny del 2009
- El Decret 137/2003, de 10 de juny de la Generalitat de Catalunya, de regulació de les activitats d'educació en el lleure en les quals participen menors de 18 anys.
- Decret 112/2010, de 31 d'agost (DOGC 7.9.10) que regula les activitats recreatives,

Destinatari

Les ludoteques i els casals infantils són equipaments públics destinats prioritàriament a la població compresa entre els 4 i els 12 anys i les seves famílies. Tenen vocació universal i han de facilitar l'accés en condicions equitatives, evitant qualsevol tipus de discriminació o d'exclusió per motius econòmics, socials, de sexe, culturals o geogràfics.

Més enllà del públic objectiu, els casals i ludoteques poden dirigir-se a altres públics en funció dels serveis que prestin:

- infants de 0 a 3 anys acompanyats de familiars
- Població de 12 a 16 anys
- Escoles
- Altres serveis i entitats del territori

Horari

Les hores mínimes d'atenció als infants per ludoteca i casal infantil serà de 15 hores setmanals en horari de tardes de dilluns a divendres, és a dir 3 hores diàries.

Els horaris d'obertura i de tancament de dilluns a divendres són:

- Horari d'inici o obertura: entre les 16,30 i les 17 hores, en funció de l'horari de les escoles del barri.
- Horari de tancament: entre les 19,30 i les 20 hores en funció de l'hora d'entrada.

Depenent del tipus de serveis bàsics o complementaris que s'ofereixin, l'horari mínim pot ampliar-se: es poden ampliar els matins (pel servei per les escoles o la ludoteca de petita infància) o allargar l'horari de tancament (pels espais d'adolescents) o donar serveis bàsics o complementaris en dissabte.

En període de vacances es poden realitzar serveis complementaris de casal de vacances. Si no es fan, l'horari d'obertura serà el mateix de la resta de l'any.

Els equipaments de lleure infantils funcionaran durant tot l'any i podran romandre tancats durant el mes d'agost.

Críteris d'accés, priorització i rotació

Hi haurà un única via d'accés a través de la inscripció realitzada pels familiars del nen o nena, que la persona legalment responsable del menor ha de signar un document autoritzant al menor l'estada a l'equipament i acceptant les condicions del funcionament intern i règim de responsabilitat del centre. L'autorització ha de ser registrada i s'actualitzarà anualment.

Tots els equipaments tindran en compte la llei de protecció de dades i es demanaran les autoritzacions necessàries per l'ús de la imatge dels menors. Igualment, per cada infant tindran una fitxa de dades mèdiques i l'autorització de la persona que ha de venir a recollir l'infant"

Requisits d'accés

Els equipaments públics han de donar resposta a les necessitats dels ciutadans i garantir el seu dret a utilitzar-los. Es per això que creiem que s'han de conjugar criteris de prioritat en les inscripcions, amb un sistema de rotació i gestió de llista d'espera.

Críteris de prioritat en les inscripcions.

Una vegada que les famílies han fet la preinscripció cal tenir en compte els següents criteris per la inscripció definitiva.

- L'infant no ha tingut la possibilitat de gaudir de l'equipament infantil en el que es preinscriu en els anteriors dos anys.
- Necessitat de conciliació laboral-familiar: els progenitors treballen en l'horari de l'equipament
- Germans al centre
- Equilibri dels grups
- Proximitat al domicili i/o a la feina dels pares

Críteris per la rotació i gestió de llista d'espera.

Cada infant inscrit tindrà una reserva de plaça, com a màxim, per dos anys. És a dir, cada any, en iniciar el curs escolar, s'obrirà un període de sol·licitud de plaça, Els nens que hagin estat l'any anterior i no hagin exhaurit el termini de dos cursos, tindran preferència.

Els que hagin exhaurit els dos anys en el centre on es preinscriu, passaran a la llista d'espera i seran valorats de nou en funció de les demandes existents i els criteris anteriors.

Quotes

S'establirà una taxa de pagament unitària per a tots els equipaments, basada en la pedagogia de la co-responsabilitat. El pagament pot ser mensual, trimestral o anual.

La meta final del model serà unes taxes comuns a tots els equipaments, estimades en 10 euros al mes (per un infant inscrit dos dies a la setmana) , amb un calendari que ho vagi igualant.

Es podrà disposar de la possibilitat d'accés esporàdic amb pagament diari (bonus).

El cost dels serveis complementaris dels casals de vacances escolars d'estiu i les colònies es regularan per la normativa de la campanya de vacances anual.

Personal/ Standards

S'estableixen com a perfils professionals:

- **Coordinador/a del servei** (professional amb estudis universitaris, com a mínim, de grau mitjà en l'àmbit socieducatiu)
- **Monitor/a Coordinador/a d'activitats** (en ludoteca) o Monitor/a coordinador/a de grups (en casal) professional que com a mínim ha d'estar en possessió d'un títol de grau superior (mòdul superior) de la família professional dels serveis socioculturals i a la comunitat (tècnic superior en animació sociocultural, en educació infantil o en integració social).
- **Tallerista** (professional que reunint la formació específica corresponent, imparteix programes o realitza activitats monogràfiques dintre del marc d'un projecte lúdic o sociocultural (activitats escolars no reglades, d'activitats socioformatives i de qualsevol altra especialitat assimilada).
- **Monitor/a de suport:** professional amb la titulació mínima de títol de monitor d'educació en el lleure. Segons el decret de ludoteques sempre s'ha de trobar sota la direcció d'un altre membre de l'equip bàsic.

L'equip bàsic estarà format per coordinador del servei i monitor/a coordinador d'activitats o monitor/a coordinador de grups. L'equip bàsic de professionals del centre ha d'estar format per un mínim de dues persones inclosa una persona coordinadora.

L'equip de suport complementari estarà format per: monitor de suport i tallerista.

La ràtio de professionals serà:

El nombre mínim de professionals als equips de les ludoteques depèn dels serveis que presti el centre i del seu aforament màxim. En tot cas, l'equip de professionals del centre ha d'estar format per un mínim de dos professionals inclòs el coordinador o coordinadora del servei.

La proporció d'infants per professionals per cada grup situat en un espai diferenciat és com a màxim la següent:

- a) 2 professional de l'equip bàsic /24 infants de 0 a 3 anys (sempre acompanyat d'un familiar).
  - b) 2 professional de l'equip bàsic /24 infants de 4 a 12 anys.
- A partir dels 2 professionals la ràtio continuarà 1 professional per cada 12 nens de més.

Per les sortides de l'equipament es farà servir el decret 137/2003, és a dir, 2 professionals cada 20 infants. A partir dels 2 professionals la ràtio continuarà 1 professional per cada 10 nens de més.

Gestió

Prestació de serveis de manera indirecta.

Requisits bàsics d'un Casal o ludoteca municipal

- **Espais bàsics:**

- Espais de joc: Són les àrees de les ludoteques assignades per a la pràctica de joc i activitats per part de les persones usuàries. Han de disposar de zones de jocs diferenciades atenent a les característiques i necessitats de cada tipus de joc. En cas que un equipament disposi de diferents àrees o espais de joc, ha de mostrar de manera visible, a través de colors o signes entenedors, les edats de les persones usuàries a qui s'adreça cada espai, així com l'aforament màxim. Els casals infantils poden disposar d'un espai denominat "espai de joc" amb el material necessari per la pràctica de joc pensat en els diferents grups d'usuaris.
- **Espais Taller, sales temàtiques i/o d'activitats per grups d'edat :** Són els espais dels casals destinats a activitats grupals i tallers que han de disposar de mobiliari adequat a les finalitats de què són objecte. Les eines i recursos destinats a activitats de taller han de ser desats en llocs segurs i només hi tindrà accés el personal professional del centre. Han de mostrar, de forma visible, el nom del taller o activitat que es realitzi, així com les edats a les que es dirigeix i l'aforament màxim que pot acollir aquella sala.
Les ludoteques poden disposar d'uns espais denominats "sales taller" per a la realització d'activitats lúdiques, creatives i manuals dels seus usuaris i usuàries, les quals han de disposar del mobiliari adequat a les finalitats de què són objecte.
- Zona d'acollida: És la zona de pas destinada a rebre als infants quan accedeixen a l'equipament.
- Àrea de gestió i d'administració : És el despatx del coordinador del centre i sala per rebre visites .
- Zones de magatzem: Espais per a l'emmagatzematge de material lúdic i de material necessari per les diferents activitats i tallers que s'ha de preveure a tots els equipaments de lleure infantils. Aquest espai ha de ser per a ús exclusiu del personal professional de l'equipament.
- W.C. PER USUARIS DEL CENTRE. Diferenciats per nenes i nenes i amb sanitaris de tamany habitual i petit. Amb els criteris d'accessibilitat. El volum dependrà del nombre d'usuaris habituals del centre.
- Espai exterior o pati: És l'espai exterior que dóna diferents possibilitats de joc. Aquests espais han de disposar de totes les mesures adequades per tal d'evitar accidents i riscos. Aquest espais no computen en la determinació de l'aforament màxim del centre. Si alguns equipaments no tenen pati, buscaran alternatives d'espais lliures vinculats als equipaments (acords amb escola propera, utilització d'una plaça segura propera, etc).
- **Altres espais necessaris en funció dels serveis complementaris que realitzin:**
- Espai específic per menjar: És l'espai on els infants poden dinar sempre que hi hagi previst el servei complementari de vacances d'estiu amb dinar.
- Espai equipat amb noves tecnologies: És l'espai destinat al servei de jocs i noves tecnologies dotat amb ordinadors. Aquest equips poden ser portàtils per facilitar que l'espai pugui ser destinat a altres usos. També pot ser itinerant o condicionar un racó dins un espai (per exemple amb els equips portàtils que es poden tenir dins un armari o corner itinerant o en baguls, etc).
- Cambra amb canviador: És l'espai destinat a canviador de bolquers necessari quan a l'equipament hi ha el servei de ludoteca de petita infància

Mesures dels espais	Condicions materials dels espais <ul style="list-style-type: none"> • Tots els espais han de tenir els dispositius de seguretat que estan definits per normativa municipal aprovada, estar dotats de llum, ventilació i climatització adients, tant per als professionals com per als ciutadans a atendre.. • Els aparells que facin soroll han d'estar convenient ubicats, evitant contaminació acústica (fotocopiadora, fax, impressora) i de fàcil accés per els diferents professionals. Especial atenció a la protecció de dades. • Mobiliari ergonòmic, de fàcil neteja i suficient per l'ús dels professionals i dels usuaris. • Materials i espais adaptats als infants petits, mitjans, espais de joc, material segur, colors, decoració i disposició del mobiliari adaptat per petits.
	<ul style="list-style-type: none"> • Equipament d'una superfície aproximada entre 120 i 475 m² útils + d'espai exterior, preferentment en planta baixa. En aquest càlcul no estan inclosos ni passadissos ni sortides d'emergència. • La ràtio mínima oscil·larà entre un mínim de 3m² i un òptim de 4 m² per infant.

	NÚMERO ESPAIS	SUP. (M2)
AULES (ZONA DE JOCS O D'ACTIVITATS PER GRUPS D'EDAT I TEMÀTICS) O TALLERS (BEN CONDICIONATS PEL CONTINGUT DEL TALLER)	1-4	3 m2 per infant. Cada grup de 12 infants haurà de tenir un espai mínim de 36 m2. Si és una ludoteca d'un sol espai de jocs haurà de tenir 50m2 com a mínim.
ZONA D'ACOLLIDA, PASSADISSOS I ZONES DE PAS		2 m2 per persona
ÀREA D'ADMINISTRACIÓ I GESTIÓ	1	10 m2
WC	1	4 m2 (2 per planta)
WC adaptat /professionals	1	4 m2 (1 per planta)
MAGATZEM	1	15 m2
ESPAI EXTERIOR		De 100 a 300 M2
ESPAIS COMPLEMENTARIS		
ESPAI MULTIMÈDIA	1	3 m2 per infant
SALA POLIVALENT (JOCS MOTRIUS, ACTES, MENJARS..)	1	3 m2 per infant
RESERVA D'APARCAMENT COTXETS I GUARDA-ROBA	1	entre 10 i 15 m2
TOTAL aproximat de superfície útil interior		De 120 a 475 m2 + pati

Abast territorial	<p>Tenint en compte que l'abast territorial dels casals és el barri principalment (un 90% dels infants dels equipaments de lleure infantils són del barri) i la tendència que apunta la Mesura de Govern "Els barris de Barcelona", entenem que l'estàndard en termes generals seria el d'un equipament infantil per cada barri.</p> <p>Aquesta ràtio s'adaptarà en funció de :</p> <ul style="list-style-type: none"> -l'extensió territorial del barri - L'orografia, accessibilitat i connectivitat - La resta d'oferta d'equipaments infantils dels barris (centres oberts municipals o de la xarxa) - Les necessitats socials de la comunitat . El nombre de nens i nenes entre els 4 i 12 anys que tingui el barri. 	
Elements d'entorn	<p>L'estàndard dels equipaments de lleure infantils és en termes generals un equipament per barri i han d'estar ubicats territorialment de manera que es garanteixin els següents elements:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Centralitat geogràfica en relació al barri, que possibiliti un major facilitat d'accés dins el barri. • Bona comunicació per a la ciutadania accessible amb transport públic i que sigui el màxim de visible a les persones transeünts. • En la mesura que sigui viable, garantir la proximitat a zones de trànsit dels infants: proper a centres docents o a equipaments que són utilitzats per aquest sector de la població (proximitat de parcs i àrees de jocs), amb altres equipaments de ciutat (instal.lacions esportives ...) i no tenir a prop vies ràpides. 	
Annex	<ul style="list-style-type: none"> • Simulació d'estructura econòmica pel funcionament i manteniment dels equipaments • Mapa dels equipaments actuals a la ciutat 	
Mesures dels espais	<ul style="list-style-type: none"> • Equipament d'una superfície entre 210 a 280 m2 d'espai interior útil per a activitats. En aquest càlcul no estan inclosos ni passadissos i sortides d'emergència. En la impossibilitat de fer una solució única en planta única son necessaris uns 50 m2. més, degut a les comunicacions internes i desdoblament de lavabos. 	
Zona d'acollida	1	35 m2
Reserva d'aparcaments de cotxes i guarda-roba	1	15 m2
Zona d'administració i gestió	1	40m2
SALES de jocs i activitats	1	60m 2
Espai adjacent a la sala de jocs	1	20m2
Segona sala polivalent	1	70m2
WC adaptat i adults	1	8 m2
WC nens/nenes	1 amb 2 o 3 inodors	8 m2
Magatzem	1	20 m2
TOTAL m2 útils per a activitat		276m2

